



# Kompetentny nauczyciel = kreatywny uczeń

Katarzyna Śnieg

**Narzędzia pomiaru dydaktycznego i narzędzia  
do ewaluacji procesu rozwijania kompetencji kluczowych,  
opracowane dla liceum ogólnokształcącego i technikum  
w zakresie nauczania języka angielskiego**

opracowany w ramach projektu:

**„Tworzenie zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces wychowania przedszkolnego  
i kształcenia ogólnego w zakresie rozwoju umiejętności uniwersalnych dzieci i uczniów  
oraz kompetencji kluczowych niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”**

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach  
Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

Warszawa 2022



Redakcja merytoryczna: Renata Rychlicka, Piotr Mazur  
Redakcja językowa i korekta: Eduexpert sp. z o.o.  
Projekt graficzny i projekt okładki: Eduexpert sp. z o.o.  
Redakcja techniczna i skład: Eduexpert sp. z o.o.

Weryfikacja i odbiór niniejszej publikacji: Ośrodek Rozwoju Edukacji w Warszawie

w ramach projektu: *Weryfikacja i odbiór zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces wychowania przedszkolnego i kształcenia ogólnego w zakresie rozwoju umiejętności uniwersalnych dzieci i uczniów oraz kompetencji kluczowych niezbędnych do poruszania się na rynku pracy*

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

Warszawa 2022

Ośrodek Rozwoju Edukacji  
Aleje Ujazdowskie 28  
00-478 Warszawa  
[ore.edu.pl](http://ore.edu.pl)



Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons –  
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).  
[creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl)

<b>Spis treści</b>	
<b>WSTĘP</b> .....	<b>5</b>
<b>ROZDZIAŁ I</b>	
<b>Testy pomiaru dydaktycznego badające poziom wiedzy i umiejętności</b> .....	<b>6</b>
1.1. Testy diagnozy wstępnej (dwa równoległe testy) .....	6
1.2. Testy diagnozy bieżącej (dwa równoległe testy) .....	16
1.3. Testy diagnozy śródrocznej (dwa równoległe testy) .....	27
1.4. Test diagnozy na zakończenie (2 równoległe testy) .....	35
<b>ROZDZIAŁ II</b>	
<b>Testy diagnostyczne badające przyrost wiedzy i umiejętności</b> .....	<b>46</b>
<b>ROZDZIAŁ III</b>	
<b>Arkusze samooceny i oceny koleżeńskiej</b> .....	<b>57</b>
3.1. Samoocena .....	57
3.2. Ocena koleżeńska .....	58
<b>ROZDZIAŁ IV</b>	
<b>Arkusze formatywnej i sumującej ewaluacji kompetencji kluczowych</b> .....	<b>60</b>
4.1. Arkusz formatywnej ewaluacji kompetencji kluczowych .....	60
4.2. Sumująca ewaluacja kompetencji kluczowych .....	61
<b>ROZDZIAŁ V</b>	
<b>Przykłady dobrych praktyk planowania ewaluacji kompetencji kluczowych i uniwersalnych dostosowane do specyfiki przedmiotu i etapu edukacyjnego</b> .....	<b>63</b>
<b>ROZDZIAŁ VI</b>	
<b>Arkusze ewaluacji kompetencji kluczowych i uniwersalnych (nauczyciel, uczeń)</b> .....	<b>72</b>
6.1. Arkusz ewaluacji kompetencji kluczowych i uniwersalnych dla nauczyciela oraz arkusz ewaluacji kompetencji kluczowych i uniwersalnych dla ucznia .....	72

6.2. Przeprowadzenie analizy SWOT w oparciu o wyniki ewaluacji kompetencji kluczowej .....	75
<b>BIBLIOGRAFIA .....</b>	<b>77</b>

## WSTĘP

Proponowane w niniejszej publikacji narzędzia pomiaru dydaktycznego i narzędzia do ewaluacji rozwijania kompetencji kluczowych zostały oparte na koncepcjach teoretycznych zaprezentowanych w programie nauczania języka angielskiego *Kompetentni w relacjach – skuteczni w języku* dla uczniów liceum ogólnokształcącego i technikum autorstwa Eweliny Iwan (2019), w szczególności na pedagogice holistycznej, podejściu humanistycznym oraz neurodydaktyce. Przedstawione narzędzia mają na celu zastosowanie zindywidualizowanego podejścia do ucznia poprzez nacisk na wszechstronny rozwój jego osobowości, dostarczenie mu informacji o jego mocnych i słabych stronach, wskazanie na obszary wymagające poprawy. Pomocne jest także zaangażowanie ucznia w proces uczenia się poprzez ocenianie koleżeńskie, samoocenę oraz proces refleksji dotyczący informacji zwrotnej na temat robionych postępów.

Adresatami niniejszej publikacji są nauczyciele prowadzący zajęcia dydaktyczne z języka angielskiego w liceum ogólnokształcącym lub technikum po ośmioletniej szkole podstawowej. Opracowany materiał powinien pozwolić nauczycielom języka angielskiego na udoskonalenie trudnej sztuki oceniania i ewaluacji. Zaproponowane narzędzia pomiaru dydaktycznego i narzędzia do rozwijania kompetencji kluczowych powinny stanowić odpowiedni zestaw zarówno dla tych nauczycieli, którzy rozpoczynają pracę w zawodzie, jak i dla doświadczonych pedagogów poszukujących inspiracji do tworzenia własnych narzędzi diagnostycznych oraz innowacyjnych rozwiązań dydaktycznych związanych z ewaluacją procesu dydaktycznego.

Prezentowane narzędzia pomiaru są kompatybilne z podejściem do nauczania i uczenia się przyjętym w programie nauczania języka angielskiego dla III etapu edukacyjnego – liceum ogólnokształcącego i technikum, jako kontynuacja nauki pierwszego języka obcego nowożytnego ze szkoły podstawowej – kształcenie w zakresie podstawowym, wariant podstawy programowej III.1.P (Iwan 2019).

## ROZDZIAŁ I

### Testy pomiaru dydaktycznego badające poziom wiedzy i umiejętności

Ocenianie osiągnięć uczniów jest trudnym, lecz koniecznym elementem procesu nauczania. Pełni nie tylko **funkcję kontrolną**, ale również **diagnostyczną** pozwalającą na wyciągnięcie wniosków do dalszej pracy z uczniem. Jeśli ocenianie jest prowadzone systematycznie i zgodnie z ustalonymi kryteriami, wówczas stanowi ważną informację zwrotną dla ucznia: motywuje go, daje mu możliwość świadomej pracy nad własnym rozwojem, stymuluje do dalszego wysiłku oraz wykorzystuje ocenę do budowania pozytywnego nastawienia do nauki.

Kontrola opanowania treści nauczania przez uczniów może mieć charakter bieżący, śródroczny, końcowy i może przyjmować różne formy w zależności od celu testowania, np. odpowiedź ustna, kartkówka, praca klasowa, projekt edukacyjny. Zaprezentowane przez autora testy pomiaru dydaktycznego zostały przygotowane dla uczniów klasy pierwszej liceum ogólnokształcącego i technikum dla wariantu podstawy programowej III.1.P.

Zaleca się, aby ocenianie zadań otwartych zostało dostosowane do specyfiki uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

#### 1.1. Testy diagnozy wstępnej (dwa równoległe testy)

W pierwszej klasie liceum ogólnokształcącego i technikum uczeń powinien posługiwać się **podstawowym zasobem środków językowych**, rozumieć wypowiedzi ustne o umiarkowanym stopniu złożoności oraz tworzyć proste, spójne wypowiedzi ustne i pisemne. Prezentowane **testy diagnozy** wstępnej mają za zadanie sprawdzić poziom opanowania wymienionych kompetencji językowych i przeznaczone są do realizacji na początku kształcenia w klasie pierwszej w obu typach szkół.

Należy pamiętać, że **diagnoza „na wejściu”** jest podstawą planowania i organizowania procesu kształcenia w szkole, więc im wcześniej nauczyciel zorientuje się, jakie umiejętności i wiadomości posiada uczeń, tym łatwiej będzie można zaplanować odpowiednie techniki nauczania stymulujące jego rozwój (Szpakowska b.r.).

Zaprezentowane testy diagnozy wstępnej odnoszą się do kilku bloków tematycznych („Edukacja”, „Praca”, „Życie rodzinne i towarzyskie”, „Żywienie”, „Podróżowanie i turystyka”), sprawdzają opanowanie umiejętności słuchania i czytania ze zrozumieniem, tworzenia prostych tekstów w języku angielskim, znajomość słownictwa oraz podstawowych struktur gramatycznych (czasy: Present Simple, Present Continuous, Present Perfect, Past Simple; drugi okres warunkowy, stopniowanie przymiotników, czasowniki modalne, rzeczowniki policzalne/niepoliczalne oraz składnia czasowników). Na rozwiązanie testu nauczyciel powinien przeznaczyć maksymalnie jedną godzinę lekcyjną.

Zaleca się, aby test diagnozy wstępnej nie podlegał ocenie, a stanowił jedynie rzetelną informację zwrotną dla uczniów na temat ich poziomu biegłości językowej.



**Wersja A**

**Zadanie 1.** (4 pkt) Wysłuchaj dwukrotnie nagranej wiadomości głosowej. Zaznacz, które zdania (1.1.–1.4.) są zgodne z treścią nagrania (T), a które nie (F).

- 1.1. Susan can't contact Mark because he has left his phone at home. (T/F)  
1.2. Susan wants to invite several friends to her party. (T/F)  
1.3. She's going to organise her birthday party at the house belonging to her aunt. (T/F)  
1.4. Susan's aunt lives in her neighbourhood. (T/F)

**Zadanie 2.** (10 pkt) Wybierz prawidłową odpowiedź: A, B lub C.

2.1. I can't have another piece of cake. I've ... had dinner.

- A. yet
- B. just
- C. ever

2.2. Last winter, we ... skiing.

- A. go
- B. went
- C. were going

2.3. There's a ... of bananas on the kitchen table.

- A. bunch
- B. packet
- C. jar

2.4. If I ... you, I'd talk to her about it.

- A. am
- B. were
- C. had been

2.5. Your English is ... than mine.

- A. better
- B. good
- C. the best

2.6. I have lived here ... 2 years now.

- A. since
- B. for the time
- C. for

2.7. You ... use your mobile phone in the theatre.

- A. don't have to
- B. needn't
- C. mustn't

2.8. I ... right now, so I can relax.

- A. doesn't work
- B. don't work
- C. am not working

2.9. He doesn't mind ... at night.

- A. studying
- B. to study
- C. study

2.10. Come here, join us, please. We ... a stunning film now.

- A. watch
- B. are watching
- C. watched

**Zadanie 3.** (6 pkt) Przeczytaj poniższe ogłoszenia dotyczące dwóch różnych hoteli. Dopasuj do każdego pytania (3.1.–3.6.) właściwe ogłoszenie. Uwaga! Do jednego zdania pasują oba ogłoszenia.

The BTV House

Our historic BTV House is a fantastic conference place, as well as a place for parties (summer parties and Christmas parties), weddings, meetings or workshops. It can be the perfect space for your event. There is free Wi-Fi, a guarded parking space and all the necessary equipment (projectors, computers, interactive whiteboards and speakers). The BTV House has 51 meeting rooms and a theatre for at least 1,000 people. Moreover, our venue offers a 50-acre garden to organize outdoor events. It is conveniently located within a walking distance to the city centre (with shops, a cinema and restaurants) and about a two-minute walk to the bus stop.

The Country House

The Country house is located in an inspiring countryside, only a 20-minute drive from the city centre.

We offer you 66 hotel rooms and a conference room for up to 300 people. Moreover, there is free Wi-Fi in every room and the conference room equipment basics which include a screen and projector with speakers, office supplies (a whiteboard, paper, pens and markers), and access to refreshments (coffee, tea and light snacks). There are also gardens you may make use of for outdoor events and activities, for example 18-hole golf course and a basketball court. You may also feel free to use our indoor swimming pool, sauna and gym. These facilities will make your stay relaxing and enjoyable.

Źródło: [learnenglish.britishcouncil.org](https://learnenglish.britishcouncil.org) (dostęp: 9.09.2022), tekst zmodyfikowany.



### Zadanie 3 – tabela

Nr	Which hotel should you choose?	The BTV House (BH)	The Country House (CH)
3.1.	to organise a conference for more than 300 people?		
3.2.	to walk to the nearby shops?		
3.3.	to use the internet connection without extra payment?		
3.4.	to spend time actively?		
3.5.	not to worry about the necessary note taking equipment?		
3.6.	to have your car in the safe place?		

**Zadanie 4.** (6 pkt) Przeczytaj tekst, z którego usunięto sześć słów. W każdą lukę (4.1.–4.6.) wpisz literę (A–H), którą oznaczono brakujący wyraz, tak aby otrzymać spójny i logiczny tekst. Uwaga! Dwie propozycje zostały podane dodatkowo i nie pasują do żadnej luki.

- |                 |                  |
|-----------------|------------------|
| A. fun          | E. opportunities |
| B. notebooks    | F. tips          |
| C. time         | G. mistakes      |
| D. dictionaries | H. skills        |

What makes a good language learner?

There is no such a thing as being born to be good at languages. But there are useful (4.1.) ... from studies to tell you how good language learners approach their learning. Here they are:

- You shouldn't be afraid of making (4.2.) ..., just learn from them.
- Don't be afraid to take risks of using the language.
- You ought to take part in group activities to look for (4.3.) ... to talk with other students.
- You should find your own learning style.
- You ought to take notes during every class which will help you to remember a new language.
- Use a (4.4.) ... to check the meaning of words you don't know.
- Do extra practice. Try to test and improve your language, reading and listening (4.5.) ... You can always find a lot of online practice.
- Enjoy the language learning process and think in the language.
- If you want to be a good language learner, you should have (4.6.) ... with the language. Watch a TV series or film or listen to songs.

Thanks to these suggestions, you can become a good language learner.

Źródło: [learnenglish.britishcouncil.org](https://learnenglish.britishcouncil.org) (dostęp: 9.09.2022), tekst zmodyfikowany

**Zadanie 5.** (12 pkt) Niedawno byłeś(-aś) w nowej restauracji w swoim mieście. W e-mailu do kolegi z Wielkiej Brytanii:

- wyjaśnij, w jakiej restauracji byłeś(-aś) i z kim się do niej wybrałeś(-aś);
- opisz wystrój restauracji i panującą w niej atmosferę;
- napisz, jakie dania oraz napoje zamówiliście;
- opisz obsługę i powiedz, czy polecasz to miejsce.

Rozwiń swoją wypowiedź w każdym z czterech podpunktów. Długość wypowiedzi powinna wynosić od 80 do 130 wyrazów. Oceniane są: umiejętność przekazania informacji (8 pkt), zakres środków językowych (2 pkt) oraz poprawność środków językowych (2 pkt).

Dear Mark,

How are you? Guess what? I've discovered a new restaurant in my neighbourhood.

.....

Looking forward to hearing from you soon,

XYZ

### Wersja B

**Zadanie 1.** (4 pkt) Dwukrotnie wysłuchaj nagranej wiadomości głosowej. Zaznacz, które zdania (1.1.–1.4.) są zgodne z treścią nagrania (T), a które nie (F).

- 1.1. Susan has called Mark several times. (T/F)
- 1.2. Susan wants Mark to appear at her birthday party. (T/F)
- 1.3. She's going to have a huge party in her aunt's house. (T/F)
- 1.4. It is difficult to notice Susan's aunt's house. (T/F)

**Zadanie 2.** (10 pkt) Wybierz prawidłową odpowiedź: A, B lub C.

2.1. Have you done your homework...?

- A. yet
- B. just
- C. already

2.2. My English isn't ... yours.

- A. the best
- B. as good as
- C. as better as

2.3. Mark has had this dog ... two years now.

- A. for
- B. since
- C. from

2.4. What ... this time last month?

- A. did you do
- B. were you doing
- C. have you done

2.5. You ... take photos in this museum. It's forbidden.

- A. must
- B. don't have to
- C. mustn't

2.6. Can I have another ... of bread, please?

- A. packet
- B. slice
- C. jug

2.7. I'd study French if I ... this language better.

- A. know
- B. will know
- C. knew

2.8. She ... to bed late. She needs at least nine hours of sleep.

- A. doesn't go
- B. isn't going
- C. will go

2.9. I ... hard this term

- A. am learning
- B. learn
- C. was learning

2.10. Megan doesn't mind ... her younger brother.

- A. to look after
- B. looking after
- C. look after

**Zadanie 3.** (6 pkt) Przeczytaj poniższe ogłoszenia dotyczące dwóch różnych hoteli. Dopasuj do każdego pytania (3.1.–3.6.) właściwe ogłoszenie. Uwaga! Do jednego zdania pasują oba ogłoszenia.

### **The Mai Centre**

The Mai Centre is a fantastic conference venue or a place to have a wedding reception, a birthday party or training days. It is an impressive but cosy place for the event you wish to organise.

There is free Wi-Fi (available only in the lobby), a free guarded parking space, drinks and snacks. The Centre has 86 meeting rooms and a conference room that takes over 400 people.

Although the Centre is conveniently located in the suburbs, it is not far away from the city centre (a fifteen-minute walk) with shops and restaurants. You can also get there by bus number 121.

### The Green Yard House

The Green Yard House is a country house located in a beautiful scenery, surrounded by hills, in a 5-minute-walking distance from the astonishing lakes and only a 30-minute drive from the airport.

We offer 36 hotel rooms, 12 meeting rooms and a conference room that takes up to 200 people. Moreover, there is free Wi-Fi and a basic conference equipment such as a whiteboard, screen, projectors, laptops, speakers and some office supplies (paper, pens, markers) in each conference room. You can also make use of the gardens of the Green Yard House for outdoor events and activities. If the weather is not perfect, feel free to use our indoor swimming pool or gym. These facilities will make your stay relaxing and enjoyable.

Źródło: [learnenglish.britishcouncil.org](http://learnenglish.britishcouncil.org) (dostęp: 9.09.2022), tekst zmodyfikowany.

#### Zadanie 3 – tabela

Nr	Which hotel should you choose?	The Mai Centre (MC)	The Green Yard House (GYH)
3.1.	to organise a conference for more than 200 people?		
3.2.	to go shopping?		
3.3.	to spend time actively indoors?		
3.4.	to use the internet connection without extra charge?		
3.5.	to admire nice views?		
3.6.	to have your car in the safe place?		

**Zadanie 4.** (6 pkt) Przeczytaj tekst, z którego usunięto sześć słów. Wpisz w każdą lukę (4.1.–4.6.) literę (A–H), którą oznaczono brakujący wyraz, tak aby otrzymać spójny i logiczny tekst. Uwaga: dwa słowa zostały podane dodatkowo i nie pasują do żadnej luki.

- |                |                |
|----------------|----------------|
| A. e-mail      | E. opportunity |
| B. soon        | F. meeting     |
| C. application | G. interview   |
| D. references  | H. questions   |

To: Georgia Bright

Date: 16 October

Subject: Invitation to job interview

Dear Georgia,

We are writing to thank you for your (4.1.) ... for the position of a shop assistant supervisor. We wish to invite you for a/an (4.2.) ... at 1 p.m. on Tuesday 26 October at our offices at The Biard, 64 Hastings Street, London.

You will meet with our head of sales, Mike Harriel. The meeting will last at least 35 minutes. At the meeting, you will have the (4.3.) ... to learn more about the post, your responsibilities and about our company.

Please, remember to bring your CV and (4.4) ... Bring also your ID or passport. At the reception desk, please ask for me as (4.5.) ... as you arrive. If you have any (4.6) ... or if you would like to change the date of interview, please, feel free to call me on 457-1234 or email me by 22 October.

I look forward to meeting you.

Best regards,

Anna Green

Źródło: [learnenglish.britishcouncil.org](https://learnenglish.britishcouncil.org) (dostęp: 9.09.2022), tekst zmodyfikowany.

**Zadanie 5.** (12 pkt) Właśnie wróciłeś(-aś) z nowej restauracji. Na swoim blogu:

- opisz tę restaurację i panującą w niej atmosferę;
- wyjaśnij, jaki rodzaj restauracji wybrałeś(-aś) i co wpłynęło na twój wybór;
- napisz, jakie dania zamówiłeś(-aś) i wyraż opinie na temat otrzymanych potraw;
- doradź czytelnikom Twojego bloga, czy powinni odwiedzić tę restaurację oraz poproś czytelników o informację na temat innych dobrych restauracji w twoim mieście.

Rozwiń swoją wypowiedź w każdym z czterech podpunktów. Długość wypowiedzi powinna wynosić od 80 do 130 wyrazów. Oceniane są: umiejętność przekazania informacji (8 pkt), zakres środków językowych (2 pkt) oraz poprawność środków językowych (2 pkt).

Guess what? I've just come back from a new restaurant in my neighbourhood.

.....  
If you have visited recently an awesome restaurant, please, don't hesitate to inform me about it.

Kisses,

XYZ

### Klucz odpowiedzi / kryteria oceniania wypowiedzi pisemnej

Wersja A									
1.1.	1.2.	1.3.	1.4.	2.1.	2.2.	2.3.	2.4.	2.5.	2.6.
T	T	T	F	B	B	A	B	A	C
2.7.	2.8.	2.9.	2.10.	3.1.	3.2.	3.3.	3.4.	3.5.	3.6.
C	C	A	B	BH	BH	BH/CH	CH	CH	BH
4.1.	4.2.	4.3.	4.4.	4.5.	4.6.				
F	G	E	D	H	A				

Wersja B									
1.1.	1.2.	1.3.	1.4.	2.1.	2.2.	2.3.	2.4.	2.5.	2.6.
T	T	F	F	A	B	A	B	C	B
2.7.	2.8.	2.9.	2.10.	3.1.	3.2.	3.3.	3.4.	3.5.	3.6.
C	A	A	B	MC	MC	GYH	MC/ GYH	GYH	MC
4.1.	4.2.	4.3.	4.4.	4.5.	4.6.				
C	G	E	D	B	H				

**Transkrypcja:** Automated message: Hi, Mark it's me Susan. How's it going? I think you're at work and you don't have your phone on. It's the third time I have been trying to contact you. First of all, I wish to thank you for the birthday card and a message. I got it yesterday afternoon. I really appreciate it. I'm calling to inform you that I'm having a little party to celebrate my birthday. It's nothing special – only a few of my best friends. You are invited as well! We're going to have it at my aunt's house. It is about 30 km from your hometown. She lives in the countryside in an amazing big house with an enormous outdoor swimming pool. You can't miss it. I'd love to see you there. It's going to be in 5 days. I'll send you the instructions to let you know how to get there. Hope to talk to you later, OK?

Źródło: [learnenglish.britishcouncil.org](https://learnenglish.britishcouncil.org) (dostęp: 9.09.2022), tekst zmodyfikowany.

**Zadanie 5** (Wersja A i B) Oceniając wypowiedź pisemną uczniów w klasie pierwszej, zaleca się przede wszystkim zwracać ich uwagę na przekazanie informacji zawartych w każdym z czterech podpunktów polecenia (1 punkt za odniesienie się do każdej informacji, 2 punkty za każde rozwinięcie informacji). W sumie za treść uczeń może uzyskać 8 punktów. Sugeruje się przyznanie 2 punktów za poprawność środków językowych (2 punkty – brak błędów lub nieliczne błędy niezakłócające komunikacji, 1 punkt – liczne błędy niezakłócające komunikacji, 0 punktów – liczne błędy często zakłócające komunikację) oraz 2 punkty za zakres środków językowych (2 punkty – zadowalający zakres środków językowych, 1 punkt – ograniczony zakres środków językowych, 0 punktów – bardzo ograniczony zakres środków językowych). Zaleca się, aby w kolejnych latach nauki wdrażać ocenianie zgodne z wytycznymi Centralnej Komisji Egzaminacyjnej (CKE) opracowanymi w *Informatorze maturalnym z języka angielskiego od roku szkolnego 2022/2023* (s. 20–23).

**Komentarz metodyczny:** Autorka rekomenduje, aby nie wystawiać ocen cząstkowych uczniom po napisaniu testu diagnozy wstępnej, gdyż wiedza i umiejętności sprawdzane w teście dotyczą okresu nauki w szkole podstawowej. Celem diagnozy jest uzyskanie informacji na temat kompetencji językowej uczniów – na jej podstawie należy zaplanować proces kształcenia językowego. Zaleca się, aby nauczyciel przekazał uczniowi informację zwrotną dotyczącą bieżących umiejętności językowych.

W kartotece testów znajduje się tabela z ewaluacją umiejętności oraz wiedzy ucznia, która wskazuje, na jakim poziomie plasuje się uczeń w zależności od liczby punktów, które uzyskał. Tabelę można wykorzystać jako informację zwrotną dla ucznia.

Zaleca się, aby w przypadku uczniów z dysleksją/dysgrafią nie oznaczać w pracy błędów ortograficznych. W przypadku uczniów z dysgrafią można zaproponować uczniom pisanie drukowanymi literami lub na komputerze (Iwan 2019: 31). Należy dostosować wydruk testów dla uczniów z dysleksją rozwojową oraz dla uczniów z dysfunkcją wzroku poprzez zastosowanie czcionki bezszeryfowej (Arial, Verdana, Comic Sans), odległości między liniaturą powinny wynosić co najmniej 1,5, a w linii nie powinno się znajdować więcej niż 12–15 wyrazów. Należy również unikać dwustronnego kopiowania, aby tekst z jednej strony nie przebijał na drugą stronę.

W przypadku uczniów słabosłyszących zaleca się, aby podczas słuchania uczeń z deficytem słuchu miał do dyspozycji transkrypcję tekstu słuchanego. Zaleca się wydłużenie czasu odpowiedzi dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (SPE) zgodnie z zaleceniami zawartymi w opinii bądź orzeczeniu.

## Kartoteka testów diagnozy wstępnej (wersja A i B)

A. treści nauczania – wymagania szczegółowe (podstawa programowa – wariant III.1.P)

I. Znajomość środków językowych:

Uczeń posługuje się dość bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych oraz fonetycznych) umożliwiającym realizację pozostałych wymagań ogólnych w zakresie tematów:

3) „Edukacja” (zadanie 4, test 1);

4) „Praca” (zadanie 4, test 2);

5) „Życie rodzinne i towarzyskie” (zadanie 1);

6) „Żywnienie” (zadanie 5);

8) „Podróżowanie i turystyka” (zadanie 3).

II. Uczeń rozumie wypowiedzi ustne o umiarkowanym stopniu złożoności (...) (zadanie 1):

5) znajduje w wypowiedzi określone informacje.

III. Uczeń rozumie wypowiedzi pisemne o umiarkowanym stopniu złożoności (...) (zadanie 3):

1) określa główną myśl tekstu lub fragmentu tekstu;

4) znajduje w tekście określone informacje.

V. Uczeń tworzy proste, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne (...) (zadanie 5):

2) opowiada o czynnościach, doświadczeniach i wydarzeniach z przeszłości i teraźniejszości;

5) opisuje upodobania;

6) wyraża i uzasadnia swoje opinie i poglądy, przedstawia i ustosunkowuje się do opinii i poglądów innych osób;

12) stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji.

XIII. Uczeń stosuje strategie komunikacyjne (np. domyślanie się znaczenia wyrazów z kontekstu, identyfikowanie słów kluczy lub internacjonalizmów) (zadanie 1, 2, 3, 4).

B. wyszczególnienie umiejętności, poprzez które stopień opanowania wiedzy może być oceniany:

- umiejętność rozumienia, wykorzystywania i refleksyjnego przetwarzania czytanego tekstu;
- umiejętność wyszukiwania, selekcjonowania i krytycznej analizy informacji;
- umiejętność stosowania strategii komunikacyjnych (np. domyślanie się znaczenia wyrazów z kontekstu, rozumienie tekstu zawierającego nieznaną słowa i zwroty) oraz strategii kompensacyjnych (np. zastąpienie innym słowem, opis, parafraza);
- umiejętność doskonalenia swojej świadomości językowej (np. dostrzeganie podobieństw i różnic między językiem polskim i angielskim);



- umiejętność posługiwania się środkami językowymi przydatnymi w skutecznym komunikowaniu się w języku angielskim w mowie i w piśmie;
- odwoływanie się do wiedzy ogólnej, wiedzy o świecie.

C. poziom opanowania wiedzy

Wiedza:

- zapamiętanie nowych słów (zadanie 4);
- zrozumienie wiadomości pisemnej (zadanie 3 i 4).

Umiejętności:

- stosowanie wiadomości do rozwiązania zadań zamkniętych (zadanie 1, 2, 3, 4);
- stosowanie wiadomości w sytuacjach problemowych (zadanie 2).

D. zestaw kryteriów oceniania wraz z poziomem opanowania ocenianej wiedzy/umiejętności

<b>Kryteria oceniania wraz z poziomem opanowania wiedzy/umiejętności</b>					
Zadanie 1. Potrafisz zrozumieć wypowiedzi ustne o umiarkowanym stopniu złożoności	1 pkt słabo	2 pkt przeciętnie	3 pkt dobrze	4 pkt Wspaniale	brak
Zadanie 2. Potrafisz umiejętnie posługiwać się środkami językowymi (leksykalnymi/gramatycznymi)	1–3 pkt słabo	4–5 pkt przeciętnie	6–7 pkt dobrze	8–9 pkt bardzo dobrze	10 pkt wspaniale
Zadanie 3. Potrafisz zrozumieć wypowiedzi pisemne o umiarkowanym stopniu złożoności i znaleźć w nich określone informacje	1–2 pkt słabo	3 pkt przeciętnie	4 pkt dobrze	5 pkt bardzo dobrze	6 pkt wspaniale
Zadanie 4. Potrafisz stosować strategie komunikacyjne, widzisz związki międzywyrazowe	1–2 pkt słabo	3 pkt przeciętnie	4 pkt dobrze	5 pkt bardzo dobrze	6 pkt wspaniale
Zadanie 5. Potrafisz utworzyć prostą, spójną i logiczną wypowiedź pisemną, relacjonować wydarzenia z przeszłości, wyrażać opinię	1–4 pkt słabo	5–7 pkt przeciętnie	8–9 pkt dobrze	10–11 pkt bardzo dobrze	12 pkt wspaniale

## 1.2. Testy diagnozy bieżącej (dwa równoległe testy)

Testy diagnozy bieżącej stanowią informację dla uczniów o stopniu opanowania bieżącego materiału i są jednym ze sposobów diagnozowania ewentualnych trudności. Bez diagnozy bieżącej proces nauczania i uczenia się byłby niekompletny, gdyż to dzięki tego typu testom uczniowie dowiadują się, w jakim stopniu opanowali treści

i umiejętności. Częstotliwość testowania zależna jest od realizacji materiału nauczania, niemniej jednak narzędzia te są najczęściej stosowane po zakończeniu danego zakresu tematycznego.

Testy diagnozy bieżącej zostały zaplanowane dla uczniów klasy pierwszej liceum ogólnokształcącego i technikum i odnoszą się do jednego bloku tematycznego – „Żywnienie” (produkty żywnościowe, restauracja, zdrowe odżywianie). Dodatkowo sprawdzają opanowanie umiejętności słuchania i czytania ze zrozumieniem, znajomość słownictwa z zakresu tematycznego „Żywnienie”, umiejętność tworzenia wypowiedzi ustnej/pisemnej oraz znajomość zagadnień gramatycznych (przymiotniki: konstrukcje *too, enough, so* i *such*, rzeczowniki policzalne/niepoliczalne, czasowniki modalne). Na realizację testu nauczyciel powinien przeznaczyć co najmniej 35 minut.

### Wersja A

**Zadanie 1.** (6 pkt) Usłyszysz dwukrotnie rozmowę pracownika restauracji z klientem. Na podstawie informacji zawartych w nagraniu uzupełnij luki (1.1.–1.6.) w formularzu zamówienia.

Catering Order Form

Yum Yum Restaurant

Ordering Information:

1. Name of the event: Birthday party
2. Number of guests: 8 people
3. Name of the contact person: (1.1.) ...
4. Phone number of the contact person: 783 875 879
5. Date and time of the event: 22 October, (1.2.) ...

Menu Items Ordered:

1. Starters: (1.3.) ...
2. Main dishes: beef steak with vegetables
3. Desserts: (1.4.) ...
4. Drinks: –
5. Additional request: (1.5.) ...

Estimated cost: (1.6.) ...

**Zadanie 2.** (6 pkt) Przeczytaj tekst dotyczący odżywiania. Z podanych odpowiedzi (2.1.–2.6.) wybierz właściwą, zgodną z treścią. Zaznacz odpowiedź A, B, C lub D.

Nutrition is the process of providing the food necessary for health and growth. For children, good nutrition is especially important because they are constantly growing. Good nutrition leads to healthy bones and muscles, and if they don't get the appropriate vitamins and nutrients while growing, children will not grow as tall and as strong as they could be.

There are five main food groups that should be eaten each day. The first food group includes grains such as bread, cereals, pasta, and rice. The second food group is dairy: milk, cheese, yogurt, and other dairy products. Apples, oranges, grapes, bananas, and much more are a part of the third food group, fruits. The fourth group -vegetables

including beans, broccoli, peas, carrots, corn, and others. Finally, the fifth food group is protein, which can be found in meat, fish and nuts.

The portion size of each food group is not the same. A person should eat more vegetables and grains than fruit and protein for each meal. You should remember, there are also some foods that contain empty calories (fats and sugars), so they have very little nutritional value.

To get the vitamins and minerals you should eat some specific kinds of food. For example, vitamin A is found in milk and helps keep the immune system healthy; Vitamin C is found in vegetables, which is good for teeth and the brain. Vitamin D and calcium is great for healthy bones and can be found in milk. Iron is found in red meat, poultry, fish, and green vegetables.

All in all, good nutrition leads to good health. When a person wants to lose weight, it can be done by eating healthy food and exercising regularly.

Źródło: [softschools.com](https://softschools.com) (dostęp: 9.09.2022), tekst zmodyfikowany.

2.1. Why is it important for children to eat healthy food?

- A. Children are smaller than adults.
- B. They are more active than adults.
- C. They like sweets.
- D. Children are growing.

2.2. Which of the following food groups pork and salmon belong to?

- A. protein
- B. dairy
- C. grains
- D. fruit

2.3. Which of the following two food groups are needed more than fruit and protein?

- A. vegetables and grains
- B. dairy and vegetables
- C. dairy and fruit
- D. all of them are equally important

2.4. Some food contains empty calories, for example:

- A. meat
- B. fruit
- C. sweets
- D. dairy products

2.5. If you don't want to get sick in the autumn, you should eat food containing:

- A. iron
- B. vitamin A
- C. vitamin C
- D. all the vitamins are equally important

2.6. Choose the best title for the article.

- E. How to lose weight effectively
- E. Good nutrition equals good health
- F. Five main food groups
- G. The importance of vitamins

**Zadanie 3.** (6 pkt) Uzupełnij zdania (3.1.–3.6.) odpowiednimi wyrazami spośród wymienionych poniżej. Dwa słowa podano dodatkowo i nie pasują do żadnego ze zdań.

stale, skimmed, tinned, spoonful, soft, fresh, flavour, sparkling

3.1. Don't eat these bread rolls. They're a bit ...

3.2. My mum usually stores some ... food in the cupboard.

3.3. I prefer ... water, it's more refreshing than the still one.

3.4. How much sugar do you need? Is one ... enough?

3.5. My parents never drink any wine or beer, just ... drinks.

3.6. You'd better use ... milk with your cereal, it is better than full-fat.

**Zadanie 4.** (6 pkt) Uzupełnij każde zdanie z luką, tak aby zachować sens zdania wyjściowego (4.1.–4.6.). Wykorzystaj wyrazy zapisane pogrubioną czcionką. Uwaga: w każdą lukę możesz wpisać maksymalnie pięć wyrazów.

4.1. My sister was too young to enter the cooking competition.

**enough**

My sister ... enter the cooking competition.

4.2. The instructions were very complicated so I couldn't follow them.

**such**

They were ... I couldn't follow them.

4.3. Their son was too young to go to the concert.

**enough**

Their son ... to go to the concert.

4.4. I advise you to eat more vegetables.

**should**

You ... more vegetables.

4.5. It isn't necessary to wear smart clothes.

**have**

You ... smart clothes.

4.6. There are only a few people I can trust.

**many**

There ... I can trust.

**Zadanie 5.** (6 pkt) Odpowiedz na pytania (5.1.–5.3.).

- 5.1. What kind of diet would you recommend to a friend who wants to lose some weight? (Rozwiń swoją wypowiedź, podając co najmniej dwa argumenty).
- 5.2. What is the best restaurant you have ever been to? (Co to za rodzaj restauracji oraz co zamówiłeś).
- 5.3. Do you prefer eating at home or eating out? Why? (Wyraź swoją opinię, uzasadniając ją i podając co najmniej dwa argumenty).

### Wersja B

**Zadanie 1.** (6 pkt) Usłyszysz dwukrotnie rozmowę pracownika restauracji z klientem. Na podstawie informacji zawartych w nagraniu uzupełnij luki (1.1.–1.6.) w formularzu zamówienia.

Catering Order Form

Yum Yum Restaurant

Ordering Information:

1. Name of the event: Birthday party
2. Number of guests: (1.1.) ...
3. Name of the contact person: Peter Johnas
4. Phone number of the contact person: (1.2.) ...
5. Date and time of the event: 22 October, 5 p.m.

Menu Items Ordered:

1. Starters: fried prawns with garlic
2. Main dishes: (1.3.) ...
3. Desserts: (1.4.) ...
4. Drinks: ...
5. Additional request: (1.5.) ...

Estimated cost: (1.6.) ...

**Zadanie 2.** (6 pkt) Przeczytaj tekst dotyczący odżywiania. Z podanych odpowiedzi (2.1.–2.6.) wybierz właściwą, zgodną z treścią. Zaznacz odpowiedź A, B, C lub D.

Nutrition is the process of providing the food necessary for health and growth. For children, good nutrition is especially important because they are constantly growing. Good nutrition leads to healthy bones and muscles, and if they don't get the appropriate vitamins and nutrients while growing, children will not grow as tall and as strong as they could be.

There are five main food groups that should be eaten each day. The first food group includes grains such as bread, cereals, pasta, and rice. The second food group is dairy: milk, cheese, yogurt, and other dairy products. Apples, oranges, grapes, bananas, and much more are a part of the third food group, fruits. The fourth group – vegetables including beans, broccoli, peas, carrots, corn, and others. Finally, the fifth food group is protein, which can be found in meat, fish and nuts.

The portion size of each food group is not the same. A person should eat more vegetables and grains than fruit and protein for each meal. You should remember,

there are also some foods that contain empty calories (fats and sugars), so they have very little nutritional value.

To get the vitamins and minerals you should eat some specific kinds of food. For example, vitamin A is found in milk and helps keep the immune system healthy; Vitamin C is found in vegetables, which is good for teeth and the brain. Vitamin D and calcium is great for healthy bones and can be found in milk. Iron is found in red meat, poultry, fish, and green vegetables.

All in all, good nutrition leads to good health. When a person wants to lose weight, it can be done by eating healthy food and exercising regularly.

Źródło: [softschools.com](https://softschools.com) (dostęp: 9.09.2022), tekst zmodyfikowany.

2.1. Why is it important for children to eat healthy food?

- A. Children are growing.
- B. They are more active than adults.
- C. They like sweets.
- D. Children are smaller than adults.

2.2. Which of the following food groups beef or chicken belong to?

- A. dairy
- B. protein
- C. grains
- D. fruit

2.3. Which of the following two food groups are needed more than fruit and protein?

- A. dairy and fruit
- B. dairy and vegetables
- C. vegetables and grains
- D. all of them are equally important

2.4. Some food contains empty calories, for example:

- A. meat
- B. dairy products
- C. sweets
- D. fruit

2.5. If you don't want to get sick in the flu season, you should eat food containing:

- A. iron
- B. vitamin C
- C. vitamin A
- D. all the vitamins are equally important

2.6. Choose the best title for the article.

- A. How to lose weight effectively.
- B. The importance of vitamins.
- C. Five main food groups.
- D. Good nutrition equals good health.

**Zadanie 3.** (6 pkt) Uzupełnij zdania (3.1.–3.6.) odpowiednimi słowami z wymienionych poniżej. Dwa wyrazy podano dodatkowo i nie pasują do żadnego ze zdań.

stale, skimmed, tinned, spoonful, soft, fresh, flavour, sparkling

3.1. My mum often goes to the food market to buy ... vegetables.

3.2. Which ice cream ... is your favourite? Vanilla or chocolate?

3.3. I don't like ... water, I prefer the still one.

3.4. How much olive oil do you need? Is one ... enough?

3.5. I have a lot of ... food in my cupboard, so don't buy any more.

3.6. Unfortunately, this bread is ..., don't it eat!

**Zadanie 4.** (6 pkt) Uzupełnij każde zdanie z luką, tak aby zachować sens zdania wyjściowego (4.1.–4.6.). Wykorzystaj słowa zapisane pogrubioną czcionką. Uwaga: w każdą lukę możesz wpisać maksymalnie pięć wyrazów.

4.1. My brother wasn't old enough to enter the cooking competition.

**too**

My brother ... enter the cooking competition.

4.2. The instructions were so complicated that I couldn't follow them.

**such**

They were ... I couldn't follow them.

4.3. That's the man I met in the buffet car yesterday.

**who**

That's the man ... in the buffet car yesterday.

4.4. I advise you to eat more vegetables.

**ought**

You ... more vegetables.

4.5. John spent so much money last week that now he can't afford to eat out.

**much**

John spent ... last week to eat out now.

4.6. There are only a few people I really look up to.

**many**

There ... I really look up to.

**Zadanie 5.** (6 pkt) Odpowiedz na pytania (5.1.–5.3.).

5.1. How important is a healthy diet to you? Why? (Rozwiń swoją wypowiedź, podając co najmniej dwa argumenty).

5.2. What is the worst restaurant you have ever been to? (Co to za rodzaj restauracji oraz co zamówiłeś).



5.3. Do you prefer cooking your own meals or eating out? Why? (Wyraź swoją opinię i uzasadnij ją, podając co najmniej dwa argumenty).

### Klucz odpowiedzi / kryteria oceniania wypowiedzi pisemnej

Wersja A							
1.1.	1.2.	1.3.	1.4.	1.5.	1.6.	2.1.	2.2.
Peter Johnas	5 p.m. / 5 o'clock / 5.00	fried prawns (with garlic)	cheesecake / cake	medium rare beef (steak)	\$ 189	D	A
2.3.	2.4.	2.5.	2.6.	3.1.	3.2.	3.3.	3.4.
A	C	B	B	stale	tinned	sparkling	spoonful
3.5.	3.6.	4.1.	4.2.	4.3.	4.4.	4.5.	4.6.
soft	skimmed	wasn't old enough to	such complicated instructions that	wasn't / was not old enough to	should eat	don't / do not have to wear	are not many people

Wersja B							
1.1.	1.2.	1.3.	1.4.	1.5.	1.6.	2.1.	2.2.
8 (people)	783 875 879	(roast) beef steak with vegetables	cheesecake / cake	medium rare beef (steak)	\$ 189	A	B
2.3.	2.4.	2.5.	2.6.	3.1.	3.2.	3.3.	3.4.
C	C	C	D	fresh	flavour	sparkling	spoonful
3.5.	3.6.	4.1.	4.2.	4.3.	4.4.	4.5.	4.6.
tinned	stale	was too young to	such complicated instructions that	who I met	ought to eat	too much money	are not many people

### Transkrypcja

Woman: Yum Yum Restaurant, how can I help you?

Man: Hi, I was wondering whether I could order the catering over the phone?

Woman: Of course, let me prepare an order form, one moment, please. ... All right, can I have your name, please?

Man: Peter Johnas. I will spell it for you. P-E-T-E-R J-O-H-N-A-S.

Woman: Shall I contact you on your mobile or e-mail?

Man: Mobile, my phone number is 783 875 879.

Woman: OK, I've got it. What celebration is it going to be and how many people do you need the catering for?

Man: My wife's birthday party, 8 adults.

Woman: Right, now what exactly would you like to order?

Man: Can you suggest some starters and main dishes, please?

Woman: Sure, for starters you may have soup of the day, ceasar salad, spinach salad or fried prawns with garlic. Main dishes which I may suggest are: roast beef steak with vegetables, eggplant lasagne, grilled salmon with pepper sauce.

Man: I think fried prawns will be ok for the starter, and roast beef steak with vegetables as the main dish.

Woman: I think that's a good choice. And for dessert?

Man: Maybe an apple pie?

Woman: Sorry, we don't have it, we can offer vanilla ice cream, fruit salad and cheesecake.

Man: The cake will be the best choice, I think. I want to have it delivered on 22 October, please.

Woman: What time?

Man: 4 p.m.

Woman: Sorry, at 4 we're having another order, what about an hour later?

Man: Perfect.

Woman: Oh, I have forgotten to ask about the drinks.

Man: No, thank you, we'll manage without them.

Woman: Do you have any other requests?

Man: Yeah, I want the beef to be medium rare, please. And what about the costs for 8 people altogether?

Woman: Let me count, \$212 but I'll give you the discount so it'll be \$189. And if you want to change anything in your order, call us. Thank you for choosing Yum Yum Restaurant.

Man: Thank you and bye.

(Tekst własny)

**Zadanie 5.** (Wersja A i B) Ocena sprawności komunikacyjnej jest dokonywana w każdym punkcie zadania osobno. Za każdą rozwiniętą, poprawną gramatycznie wypowiedź uczeń otrzymuje 2 punkty. Zadanie może mieć charakter pisemny bądź ustny.

**Komentarz metodyczny:** Ocenianie testów diagnozy bieżącej powinno być zgodne z zasadami przyjętymi w wewnątrzszkolnych zasadach oceniania. Podobnie jak w testach diagnozy wstępnej zaleca się wykorzystanie zestawu kryteriów oceniania wraz z poziomem opanowania ocenianej wiedzy/umiejętności w celu przekazania uczniom informacji zwrotnej. Testy należy dostosować pod względem graficznym dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

## Kartoteka testów diagnozy bieżącej (wersja A i B)

A. treści nauczania – wymagania szczegółowe (podstawa programowa – wariant III.1.P)

I. Znajomość środków językowych:

Uczeń posługuje się dość bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych oraz fonetycznych), umożliwiającym realizację pozostałych wymagań ogólnych w zakresie tematów:

6) „Żywnienie” (zadania 1–5).

I. Zdający posługuje się dość bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) (zadanie 3, 4, 5).

II. Uczeń rozumie wypowiedzi ustne o umiarkowanym stopniu złożoności (...) (zadanie 1):

5) znajduje w wypowiedzi określone informacje.

III. Uczeń rozumie wypowiedzi pisemne o umiarkowanym stopniu złożoności (...) (zadanie 2):

1) określa główną myśl tekstu lub fragmentu tekstu;

4) zdający znajduje w tekście określone informacje.

V. Uczeń tworzy proste, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne (...) (zadanie 5):

2) opowiada o czynnościach, doświadczeniach i wydarzeniach z przeszłości i teraźniejszości;

5) opisuje upodobania;

6) wyraża i uzasadnia swoje opinie i poglądy, przedstawia i ustosunkowuje się do opinii i poglądów innych osób;

8) przedstawia zalety i wady różnych rozwiązań;

10) przedstawia sposób postępowania;

12) stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji.

VIII.2. Zdający przekazuje w języku obcym nowożytnym (...) informacje sformułowane w tym języku obcym (zadanie 1).

XIII. Uczeń stosuje strategie komunikacyjne (np. domyślanie się znaczenia wyrazów z kontekstu, identyfikowanie słów kluczy lub internacjonalizmów) (zadanie 1, 2, 3, 4).

XIV. Zdający posiada świadomość językową (...) (zadania 3 i 4).

B. wyszczególnienie umiejętności, poprzez które stopień opanowania wiedzy może być oceniany:

- umiejętność rozumienia, wykorzystywania i refleksyjnego przetwarzania czytanego tekstu;
- umiejętność wyszukiwania, selekcjonowania i krytycznej analizy informacji;

- umiejętność stosowania strategii komunikacyjnych (np. domyślanie się znaczenia wyrazów z kontekstu, rozumienie tekstu zawierającego nieznane słowa i zwroty) oraz strategii kompensacyjnych (np. zastąpienie innym słowem, opis, parafraza);
- umiejętne doskonalenie swojej świadomości językowej (np. dostrzeganie podobieństw i różnic między językiem polskim i angielskim);
- umiejętność posługiwania się środkami językowymi przydatnymi w skutecznym komunikowaniu się w języku angielskim w mowie i w piśmie;
- odwoływanie się do wiedzy ogólnej, wiedzy o świecie.

### C. poziom opanowania wiedzy

#### Wiedza:

- zapamiętanie nowych słów (zadanie 3);
- zrozumienie wiadomości pisemnej (zadanie 2 i 4).

#### Umiejętności:

- stosowanie wiadomości do rozwiązania zadań zamkniętych (zadanie 1, 2, 3, 4);
- stosowanie wiadomości w sytuacjach problemowych (zadanie 3 i 4).

### D. zestaw kryteriów oceniania wraz z poziomem opanowania ocenianej wiedzy/ umiejętności

<b>Kryteria oceniania wraz z poziomem opanowania ocenianej wiedzy/ umiejętności</b>					
Zadanie 1. Potrafisz zrozumieć wypowiedzi ustne o umiarkowanym stopniu złożoności i znaleźć w wypowiedzi określone informacje	1–2 pkt słabo	3 pkt przeciętnie	4 pkt dobrze	5 pkt bardzo dobrze	6 pkt wspaniale
Zadanie 2. Potrafisz zrozumieć wypowiedzi pisemne o umiarkowanym stopniu złożoności i znaleźć w nich określone informacje	1–2 pkt słabo	3 pkt przeciętnie	4 pkt dobrze	5 pkt bardzo dobrze	6 pkt wspaniale
Zadanie 3. Potrafisz stosować strategie komunikacyjne, widzisz związki międzywyrazowe, znasz słownictwo z zakresu tematycznego „Żywienie”	1–2 pkt słabo	3 pkt przeciętnie	4 pkt dobrze	5 pkt bardzo dobrze	6 pkt wspaniale
Zadanie 4. Potrafisz umiejętnie posługiwać się środkami językowymi (leksykalnymi/gramatycznymi)	1–2 pkt słabo	3 pkt przeciętnie	4 pkt dobrze	5 pkt bardzo dobrze	6 pkt wspaniale
Zadanie 5. Potrafisz utworzyć prostą, spójną i logiczną wypowiedź pisemną/ustną, relacjonować wydarzenia z przeszłości, wyrażać opinię	1–2 pkt słabo	3 pkt przeciętnie	4 pkt dobrze	5 pkt bardzo dobrze	6 pkt wspaniale

### 1.3. Testy diagnozy śródrocznej (dwa równoległe testy)

Zakres diagnozy śródrocznej jest szerszy niż w przypadku testów bieżących – obejmuje testowanie kilku bloków tematycznych, różnych aspektów kompetencji komunikacyjnych i sprawności językowych. Celem tej właśnie diagnozy jest sprawdzenie poziomu wiedzy nabytej w dłuższym okresie, na przykład w trakcie jednego semestru.

Do badania zostały wybrane następujące zakresy tematyczne: „Życie prywatne”, „Kultura”, „Sport” oraz „Nauka i technika”. Zaprezentowane testy diagnozy śródrocznej testują umiejętności czytania i słuchania ze zrozumieniem, znajomość środków leksykalnych i gramatycznych (słowotwórstwo oraz reagowanie językowe) oraz umiejętność tworzenia prostych wypowiedzi pisemnych. Testy zostały opracowane dla uczniów klasy pierwszej liceum ogólnokształcącego i technikum (III.1.P) i zaleca się przeznaczyć jedną jednostkę lekcyjną na ich rozwiązanie.

#### Wersja A

**Zadanie 1.** (6 pkt) Usłyszysz dwukrotnie wywiad z Amelią Strange. Spośród zdań (1.1.–1.6.) zaznacz, które są zgodne z treścią nagrania (T), a które nie (F).

- |   |       |
|---|-------|
| 1.1. Doctor Strange is a psychologist.                        | (T/F) |
| 1.2. An introvert avoids meeting with people.                 | (T/F) |
| 1.3. Introverts don't have any close friends.                 | (T/F) |
| 1.4. Introverts have problems with expressing their feelings. | (T/F) |
| 1.5. Extroverts don't mind working in team.                   | (T/F) |
| 1.6. Ambiverts are more like extroverts than introverts.      | (T/F) |

**Zadanie 2.** (5 pkt) Przeczytaj tekst. Uzupełnij każdą lukę (2.1.–2.5.) właściwym zdaniem (A–E), tak aby powstał spójny i logiczny tekst.

Nowadays, grandparents are joining their grandchildren and children on social media, but these generations' internet habits are totally different. According to the research of 1,341 grandparents from the UK, 71% use Facebook, 34% use Twitter and 9% use the business social site LinkedIn. Grandparents joining social networking sites are increasing in numbers, which means that they will soon be the second biggest user group.

Susan, aged 59, has joined Facebook to see the photos of her grandchildren posted by her son and daughter-in-law. (2.1.) ... She says she is lucky to see so much more of her grandchildren's lives than her grandparents had the opportunity to see in the past. Today, for Susan, digital forms of communication are an integral part of a family life.

Ironically, Susan's grandchildren are less likely to use social networking sites themselves. Children under 17 in the UK are leaving the sites – only 2.2 million users are under 17 – but they're still using their smartphones. Emily, aged 15, even sleeps with her phone. (2.2) ... Unlike her grandmother's generation, Emily's age group is spending so much time on their phones at home that they are missing out on spending time with their friends in real life. Susan, on the other hand, has made contact with old friends from school she hasn't heard from in forty years. „We use Facebook to arrange to meet all over the country”, she says. (2.3) ...

John, 38 and a father of two teenage boys, reports that he has been using his phone or laptop constantly. (2.4.) ... „How could I tell my kids to get off their phones if I was always in front of a screen myself?” So, in the evenings and at weekends, he takes his SIM card out of his smartphone and puts it into an old phone that can only make calls in case of emergencies. (2.5.) ... Is it only a matter of time until the generation above and below John catches up with the new trend for a less digital life?

Źródło: [learnenglish.britishcouncil.org](https://learnenglish.britishcouncil.org) (dostęp: 9.09.2022), test zmodyfikowany.

- A. „It’s my alarm clock so I have to”, she says. „I look at it before I go to sleep and when I wake up”.
- B. „I was always connected and I felt like I was always working”, he says.
- C. It’s a much better way to see what they’re doing than waiting for their letters.
- D. „I’m not completely cut off from the world, but the important thing is I’m a better example to my kids and spending more time with them”.
- E. „It’s changed my social life completely”.

**Zadanie 3.** (6 pkt) Przeczytaj zdania (3.1.–3.6.). Uzupełnij każdą lukę jednym wyrazem, przekształcając podany wyraz tak, aby otrzymać logiczne i poprawne gramatycznie zdania.

- 3.1. Mark is very ... that his favourite football team will win. (confidence)
- 3.2. You are so ... You should behave like an adult. (child)
- 3.3. Be careful! It is too ... to drive so fast. (danger)
- 3.4. I can’t help. I can’t find a ... to your problem, sorry. (solve)
- 3.5. I love my new shoes. They are really ... (comfort)
- 3.6. What’s the ... between these two electric cookers? (different)

**Zadanie 4.** (6 pkt) Uzupełnij poniższe minidialogi (4.1.–4.6.). Wybierz spośród podanych opcji brakującą odpowiedź. Zakreśl jedną z liter: A, B albo C.

4.1. X: Can I have my book back, please?

Y: ...

- A. You’re welcome.
- B. Here you are.
- C. Don’t mention it.

4.2. X: I’m afraid I have bought a faulty item.

Y: Could I see the ..., please?

- A. receipt
- B. reception
- C. recipe

4.3. X: Do you want another cup of tea?

Y: ...

- A. Help yourself.
- B. Enjoy your meal.
- C. Yes, please.

4.4. X: Could I speak to Peter, please?

Y: ... I'll call him.

- A. Look up.
- B. Hang on.
- C. You should call him again.

4.5. X: Do you need my help?

Y: ...

- A. No, thanks. I'll manage.
- B. Yes, please, do it.
- C. I beg your pardon!

4.6. X: Do the shopping for me, please.

Y: Sure. I'll do it ... I leave my office.

- A. as soon as
- B. until
- C. unless

**Zadanie 5.** (6 pkt) Opisz zdjęcie (Kto to jest? Co robi? Gdzie jest?) oraz odpowiedz na pytania. Rozwiń swoje wypowiedzi. (Zdjęcie przedstawia dwóch zawodników grających na boisku w piłkę nożną).

5.1. Opis zdjęcia: ...

5.2. Do you prefer team sports or individual sports? Why?

Odp.: ...

5.3. How important is sport to you? Why?

Odp: ...

### Wersja B

**Zadanie 1.** (6 pkt) Usłyszysz dwukrotnie wywiad z Amelią Strange. Spośród zdań (1.1.–1.6.) zaznacz, które są zgodne z treścią nagrania (T), a które nie (F).

- 1.1. Doctor Strange is a psychiatrist. (T/F)
- 1.2. Introverts like socializing but it makes them tired. (T/F)
- 1.3. Introverts are good at listening to others. (T/F)
- 1.4. Extroverts have many close friends. (T/F)
- 1.5. Extroverts don't mind talking to strangers. (T/F)
- 1.6. Ambiverts are more like introverts than extroverts. (T/F)

**Zadanie 2.** (5 pkt) Przeczytaj tekst. Uzupełnij każdą lukę (2.1.–2.5.) właściwym zdaniem, tak aby powstał spójny i logiczny tekst.

Nowadays, grandparents are joining their grandchildren and children on social media, but those generations' internet habits are totally different. (2.1) ... Grandparents



joining social networking sites are increasing in numbers, which means that they will soon be the *second biggest user group*.

Susan, aged 59, has joined Facebook to see the photos of her grandchildren posted by her son and daughter-in-law. It's a much better way to see what they're doing than waiting for their letters.

She says she is lucky to see so much more of her grandchildren's lives than her grandparents had the opportunity to see in the past. Today, for Susan, digital forms of communication are an integral part of a family life.

(2.2) ... Children under 17 in the UK are leaving the site – only 2.2 million users are under 17 – but they're still using their smartphones. Emily, aged 15, even sleeps with her phone. „It's my alarm clock so I have to”, she says. „I look at it before I go to sleep and as soon as I wake up”.

Unlike her grandmother's generation, Emily's age group is spending so much time on their phones at home that they are missing out on spending time with their friends in real life (2.3)... „We use Facebook to arrange to meet all over the country”, she says. „It's changed my social life completely”.

John, 38 and father of two teenage boys, reports that he has been using his phone or laptop constantly. (2.4)... How could I tell my kids to get off their phones if I was always in front of a screen myself? So, in the evenings and at weekends, he takes his SIM card out of his smartphone and puts it into an old phone that can only make calls in case of emergencies. (2.5)... Is it only a matter of time until the generation above and below John catches up with the new trend for a less digital life?”

Źródło: [learnenglish.britishcouncil.org](https://learnenglish.britishcouncil.org) (dostęp: 9.09.2022), test zmodyfikowany.

- A. Susan, on the other hand, has made contact with old friends from school she hasn't heard from in forty years.
- B. Ironically, Susan's grandchildren are less likely to use Facebook themselves.
- C. „I was always connected and I felt like I was always working”, he says.
- D. „I'm not completely cut off from the world, but the important thing is I'm setting a better example to my kids and spending more time with them”.
- E. According to the research of 1,341 grandparents from the UK, 71% use Facebook, 34% use Twitter and 9% use the business social site LinkedIn

**Zadanie 3.** (6 pkt) Przeczytaj zdania (3.1.–3.6.). Uzupełnij każdą lukę jednym wyrazem, przekształcając podany wyraz tak, aby otrzymać logiczne i poprawne gramatycznie zdania.

- 3.1. He's a very talented footballer, he has the ... to play in every position. (able)
- 3.2. She passed all her exams ... so now she can get to the university. (success)
- 3.3. We live in such a ... place. It's so quiet here. (peace)
- 3.4. Although he turned 21, he seems totally ... for his age. (mature)
- 3.5. I needed to call an ... due to the power cut in my house. (electric)
- 3.6. I can't ... my phone number. I need to have it written down. (memory)

**Zadanie 4.** (6 pkt) Uzupełnij poniższe minidialogi (4.1.–4.6.). Wybierz spośród podanych opcji brakującą odpowiedź. Zakreśl jedną z liter: A, B albo C.

4.1. X: I used to fight with my younger siblings a lot.

Y: ...

- A. So did I.
- B. Nor did I.
- C. I didn't neither.

4.2. X: What is your mother like?

Y:...

- A. Tall and slim.
- B. Honest and kind.
- C. Horrors and comedies.

4.3. X: Do you mind if I open the window?

Y: ... Go ahead.

- A. Yes, I do.
- B. No, I don't.
- C. I'm glad.

4.4. X: Stop ... so loudly!

Y: *I'm sorry!*

- A. to talk
- B. talk
- C. talking

4.5. X: Could you help me with the bag?

Y: ...

- A. It doesn't matter.
- B. No problem.
- C. Don't mention it.

4.6. X: Are you into classical music?

Y: ...

- A. Not really.
- B. No, I don't agree.
- C. I'd like it.

**Zadanie 5.** (6 pkt) Opisz zdjęcie (Kto to jest? Co robi? Gdzie jest?) oraz odpowiedz na pytania. Rozwiń swoje wypowiedzi. (Zdjęcie przedstawia dwóch zawodników grających w koszykówkę na hali sportowej).

5.1. Opis obrazka: ...

5.2. What do you prefer: watching sport or practising it? Why?

Odp.: ...

5.3. What do you do to keep fit?

Odp.: ...

**Klucz odpowiedzi / kryteria oceniania wypowiedzi pisemnej**

Wersja A											
1.1.	1.2.	1.3.	1.4.	1.5.	1.6.	2.1.	2.2.	2.3.	2.4.	2.5.	3.1.
T	F	F	T	T	F	C	A	E	B	D	confident
3.2.	3.3	3.4.	3.5.	3.6.	4.1.	4.2.	4.3.	4.4.	4.5.	4.6.	
childish	dangerous	solution	comfortable	difference	B	A	C	B	A	A	

Wersja B											
1.1.	1.2.	1.3.	1.4.	1.5.	1.6.	2.1.	2.2.	2.3.	2.4.	2.5.	3.1.
F	T	T	F	T	F	E	B	A	C	D	ability
3.2.	3.3	3.4.	3.5.	3.6.	4.1.	4.2.	4.3.	4.4.	4.5.	4.6.	
successfully	peaceful	immature	electrician	memorise	A	B	C	C	B	A	

**Transkrypcja**

Amy: I want to welcome the doctor of psychology Amelia Strange, who specializes in treating depression and anxiety at the Medical Institute, Palm Beach, Florida. Doctor Strange will tell you whether you are an introvert, extrovert or somebody in the middle. Doctor Strange, could you tell us about pros and cons of each personality type?

Doctor Strange: Welcome. Yes... sure... Generally, remember that there is nothing wrong with being either an introvert or extrovert since there are good sides of each of them. Introverted people direct their energy inward to their feelings and thoughts. It's not true that they avoid socializing, they are just tired of being among people. They are mostly interested in high-quality relationships. They feel most energized when they are on their own.

Amy: And what are the signs of being an introvert?

Doctor Strange: Well... for introverts being alone is quite enjoyable. They prefer more intimate gatherings than big parties; they have a close relationship with smaller number of friends than extroverts.

Amy: And what about potential advantages and disadvantages of being an introvert?

Doctor Strange: Introverts are excellent listeners, they have enormous observational skills, they aren't impulsive. And now disadvantages... well, they are often misunderstood by other people and what's more, they don't feel comfortable in a larger group. Sometimes they have problems with managing their emotions.

Amy: And what about extroverts?

Doctor Strange: Being an extrovert means feeling energized after social events, preferring group work over individual work, enjoying talking to strangers. They feel comfortable in social situations, they have a greater motivation to achieve their goals, and another advantage is a large network of friends. The potential disadvantages

include fewer closer friends, they don't listen to others attentively, they are seen as domineering in situations involving conflicts. All in all, it happens that most of us fall somewhere between being an introvert and extrovert. It is called an ambivert. Ambiverts enjoy the best of both worlds. They listen and observe like introverts while they lead the conversations like extroverts.

Amy: So, which personality type is the best one?

Doctor Strange: I have already mentioned that there is nothing wrong with being either an introvert or extrovert because both of them have their advantages and disadvantages.

Amy: Thank you Doctor Strange for being with us.

Doctor Strange: Thank you. It was a pleasure for me.

Źródło: [simplypsychology.org](http://simplypsychology.org) (dostęp: 9.09.2022); tekst zmodyfikowany.

**Zadanie 5.** (Wersja A i B) Zadanie może mieć charakter pisemny bądź ustny. Ocena sprawności komunikacyjnej jest dokonywana w każdym punkcie zadania osobno:

- 0 pkt – wypowiedź całkowicie niezgodna z tematem lub brak odpowiedzi / odpowiedź niekomunikatywna;
- 1 pkt – wypowiedź niekompletna/nierozwinięta lub liczne błędy zakłócające komunikację;
- 2 pkt – wypowiedź rozbudowana lub nieliczne błędy niezakłócające komunikacji.

**Komentarz metodyczny:** Test diagnozy śródrocznej powinien być oceniany zgodnie z wewnątrzszkolnymi zasadami oceniania. Zaleca się, aby – korzystając z powyższego testu – dokonać analizy wyników uczniowskich pod względem umiejętności słuchania, czytania, tworzenia wypowiedzi pisemnej oraz znajomości środków leksykalno-gramatycznych w celu przekazania uczniom informacji zwrotnej o poziomie ich kompetencji językowych.

**Kartoteka testów diagnozy śródrocznej** (wersja A i B)

A. treści nauczania – wymagania szczegółowe (podstawa programowa – wariant III.1.P)

I. Znajomość środków językowych:

Uczeń posługuje się dość bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych oraz fonetycznych), umożliwiającym realizację pozostałych wymagań ogólnych w zakresie tematów:

5) „Życie prywatne” (zadanie 1 i 2);

9) „Kultura” (zadanie 2);

10) „Sport” (zadanie 5);

12) „Nauka i technika” (zadanie 2).

II. Zdający posługuje się dość bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) (...) (zadanie 3, 4, 5).

III. Uczeń rozumie wypowiedzi ustne o umiarkowanym stopniu złożoności (...) (zadanie 1):

- 5) znajduje w wypowiedzi określone informacje;
- 7) wyciąga wnioski wynikające z informacji zawartych w wypowiedzi.
- IV. Uczeń rozumie wypowiedzi pisemne o umiarkowanym stopniu złożoności (...) (zadanie 2):
- 1) określa główną myśl tekstu lub fragmentu tekstu;
- 4) zdający znajduje w tekście określone informacje;
- 5) rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu;
- 6) układa informacje w określonym porządku;
- 7) Zdający wyciąga wnioski wynikające z informacji zawartych w tekście.
- V. Uczeń tworzy proste, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne (...) (zadanie 5):
- 5) opisuje upodobania;
- 6) wyraża i uzasadnia swoje opinie i poglądy, przedstawia i ustosunkowuje się do opinii i poglądów innych osób;
- 8) przedstawia zalety i wady różnych rozwiązań;
- 12) stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji.
- VIII. Uczeń przetwarza tekst ustnie lub pisemnie:
2. Zdający przekazuje w języku obcym nowożytnym (...) informacje sformułowane w tym języku obcym (zadanie 1).
- XIII. Uczeń stosuje strategie komunikacyjne (np. domyślanie się znaczenia wyrazów z kontekstu, identyfikowanie słów kluczy lub internacjonalizmów) (zadanie 1, 2, 3, 4).
- XIV. Zdający posiada świadomość językową (...) (zadania 3 i 4).
- B. wyszczególnienie umiejętności, poprzez które stopień opanowania wiedzy może być oceniany:
- umiejętność rozumienia, wykorzystywania i refleksyjnego przetwarzania czytanego tekstu;
  - umiejętność wyszukiwania, selekcjonowania i krytycznej analizy informacji w wypowiedziach ustnych i pisemnych;
  - umiejętność stosowania strategii komunikacyjnych (np. domyślanie się znaczenia wyrazów z kontekstu, rozumienie tekstu zawierającego nieznane słowa i zwroty) oraz strategii kompensacyjnych (np. zastąpienie innym słowem, opis, parafraza);
  - umiejętność posługiwania się środkami językowymi (gramatycznymi i leksykalnymi) przydatnymi w skutecznym komunikowaniu się w języku angielskim w mowie i w piśmie;
  - odwoływanie się do wiedzy ogólnej, wiedzy o świecie.
- C. poziom opanowania wiedzy
- Wiedza:
- zapamiętanie nowych słów (zadanie 3 i 4);
  - zrozumienie wiadomości pisemnej (zadanie 2 i 4).

Umiejętności:

- stosowanie wiadomości do rozwiązania zadań zamkniętych (zadanie 1, 2, 3, 4);
- stosowanie wiadomości w sytuacjach problemowych (zadanie 3, 4, 5).

D. zestaw kryteriów oceniania wraz z poziomem opanowania ocenianej wiedzy/umiejętności

<b>Kryteria oceniania wraz z poziomem opanowania ocenianej wiedzy/umiejętności</b>					
Zadanie 1. Potrafisz zrozumieć wypowiedzi ustne o umiarkowanym stopniu złożoności i wyciągnąć wnioski wynikające z informacji zawartych w wypowiedzi ustnej	1–2 pkt słabo	3 pkt przeciętnie	4 pkt dobrze	5 pkt bardzo dobrze	6 pkt wspaniale
Zadanie 2. Potrafisz zrozumieć wypowiedzi pisemne o umiarkowanym stopniu złożoności i rozpoznać związki pomiędzy poszczególnymi częściami tekstu	1–2 pkt słabo	3 pkt przeciętnie	4 pkt dobrze	5 pkt wspaniale	
Zadanie 3. Potrafisz stosować strategie komunikacyjne, posługujesz się zasobem słownictwa umożliwiającym realizację zadania	1–2 pkt słabo	3 pkt przeciętnie	4 pkt dobrze	5 pkt bardzo dobrze	6 pkt wspaniale
Zadanie 4 Potrafisz umiejętnie posługiwać się środkami językowymi (leksykalnymi/ gramatycznymi) oraz umiejętnie stosujesz strategie kompensacyjne	1–2 pkt słabo	3 pkt przeciętnie	4 pkt dobrze	5 pkt bardzo dobrze	6 pkt wspaniale
Zadanie 5. Potrafisz utworzyć, prostą, spójną i logiczną wypowiedź pisemną/ustną, wyrażać swoje preferencje, opinie i poglądy. Potrafisz przedstawić wady i zalety różnych rozwiązań	1–2 pkt słabo	3 pkt przeciętnie	4 pkt dobrze	5 pkt bardzo dobrze	6 pkt wspaniale

#### **1.4. Test diagnozy na zakończenie (2 równoległe testy)**

Test diagnozy końcowej powinien być przeprowadzony na zakończenie pierwszej klasy liceum ogólnokształcącym i technikum. Proponowane testy sprawdzają następujące kompetencje: gramatyczną (czas: Present Simple, Present Continuous, Present Perfect, Past Simple, Past Continuous; stopniowanie przymiotników, zdania przydawkowe, pierwszy okres warunkowy oraz składnia czasowników) i leksykalną oraz umiejętności rozumienia tekstu słuchanego i pisanego, tworzenia krótkich tekstów

użytkowych oraz reagowania na wypowiedzi. Test obejmuje zróżnicowane zakresy tematyczne, realizowane w trakcie pierwszej klasy III etapu kształcenia: „Kultura” oraz „Życie rodzinne i towarzyskie”. Zaleca się poświęcenie jednej godziny lekcyjnej na przeprowadzenie testu. Przedstawiona forma diagnozy ma charakter sumujący.

Wynik testu powinien stanowić obiektywną informację zarówno dla ucznia – jaki poziom kompetencji oraz umiejętności osiągnął, jak i dla nauczyciela – na temat skuteczności stosowanych przez niego metod i technik nauczania.

### Wersja A

**Zadanie 1.** (6 pkt) Usłyszysz dwukrotnie tekst na temat polecanych filmów. Zaznacz znakiem X, które zdania (1.1.–1.6.) są zgodne z treścią nagrania (T – True), a które nie (F – False).

- |  |       |
|--|-------|
| 1.1. Braveheart is a movie which won few film prizes.                  | (T/F) |
| 1.2. Braveheart is recommended to be watched by adults.                | (T/F) |
| 1.3. Balto cartoon is a fiction not a real story.                      | (T/F) |
| 1.4. Balto cartoon is recommended to be watched by people of all ages. | (T/F) |
| 1.5. Angus is a depressed and unpopular teenager.                      | (T/F) |
| 1.6. Angus is a comedy for people of all ages.                         | (T/F) |

**Zadanie 2.** (4 pkt) Przeczytaj tekst. Do każdej części tekstu (2.1.–2.4.) dobierz właściwy nagłówek (A–F). Uwaga: dwa nagłówki zostały podane dodatkowo i nie pasują do żadnej części tekstu.

- A. The tomb
- B. Construction
- C. Tourism
- D. History
- E. Controversies
- F. Architecture and design

### The Taj Mahal

The Taj Mahal is a famous marble mausoleum next to the river Yamuna in the Indian city of Agra. A mausoleum is a building where people bury the dead. The name Taj Mahal means 'the crown of palaces'. The tomb is the centrepiece of a 42-acre complex, which includes a mosque (church) and a guest house, and is set in gardens.

2.1. ...

The Taj Mahal is a perfect symmetrical planned building. The large 35 metres high white dome in the centre is the most famous part of the Taj Mahal. It is and is surrounded by four smaller domes. The rooms inside the building are decorated with precious and semi-precious stones. There are gardens around the buildings with pathways, pools and fountains.

2.2. ...

Building of the Taj Mahal lasted 31 years. It was built with materials from all over India and Asia, mostly with white marble. Marble had been chosen because it reflects the

light, it shines in the sun and in the moon and changes its colour depending upon the part of the day. It is claimed that the marble was transported by over 1,000 elephants. Moreover, there were over 20,000 workers (from India, Persia, the Ottoman Empire and Europe), painters, embroidery artists and stonecutters needed to complete the Taj Mahal construction.

2.3. ...

The emperor Shah Jahan built the Taj Mahal as a burial place for his wife, Mumtaz Mahal. She died in childbirth in 1631 after 19 years of their marriage. During the Indian Rebellion, many parts of the Taj Mahal were damaged by British soldiers, who stole some precious stones from its walls. Moreover, the Taj Mahal has suffered from environmental damage, mostly from air pollution. Therefore, traffic is forbidden near the complex and tourist must walk or catch an electric bus to get to the place.

2.4. ...

The Taj Mahal is India's most famous and widely recognized landmark. Every year it is visited by 7–8 millions of tourists, with more than 0,8 million from overseas. In 2007, it was declared a winner of the [New 7 Wonders of the World](#) (dostęp: 9.09.2022).

Źródło: [learnenglish.britishcouncil.org](http://learnenglish.britishcouncil.org) (dostęp: 9.09.2022), tekst zmodyfikowany.

**Zadanie 3.** W zadaniach 3.1.–3.6. spośród podanych opcji wybierz tę, która poprawnie uzupełnia zdanie. Zakreśl literę A, B albo C.

3.1. What do you like ... in your free time?

- A. do
- B. to doing
- C. doing

3.2. Yesterday at 5 p.m. I ... a soap opera.

- A. was watching
- B. watched
- C. am watching

3.3. Mark ... his school website 2 days ago.

- A. was visiting
- B. visited
- C. has visited

3.4. You should ask your teacher for ... information.

- A. further
- B. the furthest
- C. far

3.5. How long ... your English teacher?

- A. do you know
- B. have you known
- C. did you know



3.6. When ... the Eiffel Tower?

- A. have you seen
- B. did you saw
- C. did you see

**Zadanie 4.** (4 pkt) W zadaniach 4.1.–4.4. spośród podanych opcji wybierz tę, która jest tłumaczeniem fragmentu podanego w nawiasie, poprawnie uzupełniającym lukę. Zakreśl literę A, B lub C.

4.1. When (zdecydowałeś się) ... to become an English teacher?

- A. have you decided
- B. did you decide
- C. do you decide

4.2. If (nie będzie padać) ..., we will go to the beach.

- A. it doesn't rain
- B. it won't rain
- C. there isn't raining

4.3. How much money (on zarabia) ... at this position?

- A. does he earn
- B. is he earning
- C. he earns

4.4. *The young man (który) ... lives next door is a soldier.*

- A. whose
- B. which
- C. who

**Zadanie 5.** (10 pkt) Wybierałeś(-aś) się na wakacje do koleżanki z Liverpoolu, ale tydzień temu zgubiłeś(-aś) swój paszport. W e-mailu do swojej koleżanki:

- przedstaw okoliczności, w jakich doszło do zgubienia paszportu;
- wyraż swoje niezadowolenie z powodu tej sytuacji;
- wyjaśnij, co zrobiłeś(-aś), aby uzyskać nowy paszport;
- zaproponuj, aby koleżanka przyjechała do Ciebie w ustalonym przez Ciebie terminie.

Napisz swoją wypowiedź w języku angielskim. Podpisz się jako XYZ. Rozwiń swoją wypowiedź w każdym z czterech podpunktów, tak aby osoba nieznająca polecenia w języku polskim uzyskała wszystkie wskazane w nim informacje. Pamiętaj, że długość wypowiedzi powinna wynosić od 100 do 150 wyrazów. Oceniane są: umiejętność przekazania informacji (6 punktów), zakres środków językowych (2 punkty) oraz spójność (2 punkty).

## Wersja B

**Zadanie 1.** (6 pkt) Usłyszysz dwukrotnie tekst na temat polecanych filmów. Zaznacz znakiem X, które zdania (1.1.–1.6.) są zgodne z treścią nagrania (T – True), a które nie (F – False).

- 1.1. Braveheart is a movie which won a lot of film prizes. (T/F)  
 1.2. Braveheart isn't recommended to be watched by children. (T/F)  
 1.3. Balto travels almost 600 miles to get medicines for children. (T/F)  
 1.4. Balto cartoon is recommended to be watched mostly by children. (T/F)  
 1.5. Angus is a depressed but popular teenager. (T/F)  
 1.6. Angus is a comedy for everyone. (T/F)

**Zadanie 2.** Przeczytaj tekst. Do każdej części tekstu (2.1.–2.4.) dobierz właściwy nagłówek (A–F). Uwaga: dwa nagłówki zostały podane dodatkowo i nie pasują do żadnej części tekstu.

- A. Tourism
- B. History
- C. The tomb
- D. Construction
- E. Architecture and design
- F. Controversies

### The Taj Mahal

The Taj Mahal is a famous marble mausoleum next to the river Yamuna in the Indian city of Agra. A mausoleum is a building where people bury the dead. The name Taj Mahal means 'the crown of palaces'. The tomb is the centrepiece of a 42-acre complex, which includes a mosque (church) and a guest house, and is set in gardens.

2.1. ...

The Taj Mahal is a perfect symmetrical planned building. The large 35 metres high white dome in the centre is the most famous part of the Taj Mahal. It is and is surrounded by four smaller domes. The rooms inside the building are decorated with precious and semi-precious stones. There are gardens around the buildings with pathways, pools and fountains.

2.2. ...

Building of the Taj Mahal lasted 31 years. It was built with materials from all over India and Asia, mostly with white marble. Marble had been chosen because it reflects the light, it shines in the sun and in the moon and changes its colour depending upon the part of the day. It is claimed that the marble was transported by over 1,000 elephants. Moreover, there were over 20,000 workers (from India, Persia, the Ottoman Empire and Europe), painters, embroidery artists and stonecutters needed to complete the Taj Mahal construction.

## 2.3. ...

The emperor Shah Jahan built the Taj Mahal as a burial place for his wife, Mumtaz Mahal. She died in childbirth in 1631 after 19 years of their marriage. During the Indian Rebellion, many parts of the Taj Mahal were damaged by British soldiers, who stole some precious stones from its walls. Moreover, the Taj Mahal has suffered from environmental damage, mostly from air pollution. Therefore, traffic is forbidden near the complex and tourist must walk or catch an electric bus to get to the place.

## 2.4. ...

The Taj Mahal is India's most famous and widely recognized landmark. Every year it is visited by 7–8 millions of tourists, with more than 0,8 million from overseas. In 2007, it was declared a winner of the [New 7 Wonders of the World](#) (dostęp: 9.09.2022).

Źródło: [learnenglish.britishcouncil.org](http://learnenglish.britishcouncil.org) (dostęp: 9.09.2022), tekst zmodyfikowany.

**Zadanie 3.** W zadaniach 3.1.–3.6. wybierz spośród podanych opcji tę, która poprawnie uzupełnia zdanie. Zakreśl literę A, B albo C.

3.1. This summer my brother ... in the restaurant.

- A. works
- B. is working
- C. work

3.2. My dad ... a plane before.

- A. never flew
- B. has never flown
- C. never flies

3.3. Do you know the man ... is looking at us?

- A. who
- B. whose
- C. which

3.4. They ... a horror film when the lights went off.

- A. watched
- B. were watching
- C. have watched

3.5. You ... eat this food if you don't like it.

- A. mustn't
- B. can't
- C. don't have to

3.6. Who ... reading detective stories?

- A. like
- B. likes
- C. does like

**Zadanie 4.** (4 pkt) W zadaniach 4.1.–4.4. spośród podanych opcji wybierz tę, która jest tłumaczeniem fragmentu podanego w nawiasie, poprawnie uzupełniającym lukę. Zakreśl literę A, B albo C.

4.1. My little brother is (zabawniejszy niż) ... my little sister.

- A. more funny than
- B. funnier than
- C. more funnier from

4.2. I know the person (której) ... father is the minister of education.

- A. who
- B. whose
- C. that

4.3. If (Mary zadzwoni), I will answer.

- A. Mary will call
- B. Mary called
- C. Mary calls

4.4. She has lived here (od) ... the beginning of 2010.

- A. since
- B. for
- C. from

**Zadanie 5.** (10 pkt) Planowałeś wakacje u kolegi z Anglii, ale dwa dni temu miałeś(-aś) nieszczęśliwy wypadek i złamałeś(-aś) nogę. W e-mailu do tego kolegi:

- przedstaw okoliczności wypadku;
- wyraż swoje rozczarowanie z powodu tej sytuacji;
- poinformuj jak długo będzie trwała Twoja niedyspozycja;
- zaproponuj, aby kolega przyjechał do Ciebie w ustalonym przez Ciebie terminie.

Napisz swoją wypowiedź w języku angielskim. Podpisz się jako XYZ. Rozwiń swoją wypowiedź w każdym z czterech podpunktów, tak aby osoba nieznająca polecenia w języku polskim uzyskała wszystkie wskazane w nim informacje. Pamiętaj, że długość wypowiedzi powinna wynosić od 100 do 150 wyrazów. Oceniane są: umiejętność przekazania informacji (6 punktów), zakres środków językowych (2 punkty) oraz spójność (2 punkty).

#### Klucz odpowiedzi / kryteria oceniania wypowiedzi pisemnej

Wersja A									
1.1.	1.2.	1.3.	1.4.	1.5.	1.6.	2.1.	2.2.	2.3.	2.4.
F	T	F	T	T	T	E	B	D	C
3.1.	3.2.	3.3.	3.4.	3.5.	3.6.	4.1.	4.2.	4.3.	4.4.
C	A	B	A	B	C	B	A	A	C

Wersja B									
1.1.	1.2.	1.3.	1.4.	1.5.	1.6.	2.1.	2.2.	2.3.	2.4.
T	T	F	F	F	T	E	D	B	A
3.1.	3.2.	3.3.	3.4.	3.5.	3.6.	4.1.	4.2.	4.3.	4.4.
B	B	A	B	C	B	B	B	C	A

### Transkrypcja

If you have no idea how to spend a Friday evening, we recommend you to watch one of these famous movies:

**Braveheart** – it's an extraordinary awards-winning film, with 5 Oscars and 9 other awards. It tells a story of Scottish warrior William Wallace who is leading a rebellion against the tyranny of English King Edward I rule after his wife was killed. The battle scenes are quite violent, showing the horror of war. Anyway, there are beautiful locations and a wonderful soundtrack. It's the epic experience the older viewers really can't miss.

**Balto** – it's a cartoon story of a half-wolf, half-husky dog called Balto who becomes a hero when in Nome, Alaska in 1925 there is an outbreak of diphtheria epidemics. Balto becomes a leader of a dog team and they decide to travel 600 miles to get medical supplies to save the lives of children in Nome, Alaska. The film is based on a true story. It is a movie both for children and adults, it entertains everyone.

**Angus** – it's a story of a miserable fat teenage boy who falls in love with Melissa- the most popular girl in the high school. Angus is shy, uncool, he isn't self-confident but his friend Troy, is going to help him win Melissa's heart by developing a new look for him. It's great and funny movie which everyone should enjoy watching. (Tekst własny)

**Zadanie 5.** (Wersja A i B) Obowiązują kryteria oceny, takie jak w zadaniu 5 w teście diagnozy wstępnej.

Oceniając wypowiedź pisemną uczniów, zaleca się przede wszystkim zwracać uwagę na przekazanie informacji zawartych w każdym z czterech podpunktów polecenia (1 punkt za odniesienie się do każdej informacji oraz dodatkowe 0,5 punktu za każde rozwinięcie informacji). W sumie za treść uczeń może uzyskać 6 punktów. Sugeruje się przyznanie 2 punktów za zakres i poprawność użytych środków leksykalno-gramatycznych (2 punkty – zadowalający zakres środków językowych oraz brak błędów / nieliczne błędy nie zakłócające komunikacji, 1 punkt – ograniczony zakres środków językowych i liczne błędy nie zakłócające komunikacji, 0 punktów – bardzo ograniczony zakres środków językowych i liczne błędy często zakłócające komunikację) oraz 2 punktów za spójność wypowiedzi (2 punkty – wypowiedź w całości spójna i logiczna, 1 punkt – wypowiedź zawiera liczne usterki w spójności i logice, 0 punktów – wypowiedź niespójna/nielogiczna). Zaleca się, aby w kolejnych latach nauki wdrażać ocenianie zgodne z wytycznymi CKE opracowanymi w *Informatorze maturalnym z języka angielskiego od roku szkolnego 2022/2023* (s. 20–23).

**Komentarz metodyczny:** Zaleca się, aby – korzystając z powyższego testu – dokonać analizy wyników uczniowskich pod względem umiejętności rozumienia wypowiedzi ustnych, pisemnych, tworzenia wypowiedzi pisemnej oraz znajomości środków leksykalno-gramatycznych. Pozwoli to przekazać uczniom informacje zwrotne

o poziomie ich kompetencji językowych (ich mocne i słabe strony). Należy pamiętać, że „poprawnie zidentyfikowane mocne i słabe strony każdego ucznia, pozwalają wprowadzać prawidłowe i korzystne zmiany w ich kształceniu” (Szczepaniak 2013: 7). Nauczyciel może porównać wyniki diagnozy wstępnej z wynikami testu diagnozy na zakończenie, aby w ten sposób dokonać ewaluacji przyrostu umiejętności uczniów w obrębie każdej ze wspomnianych kompetencji językowych. W tym celu należy porównać średnie liczby punktów, jakie uczniowie zdobyli za poszczególne umiejętności, gdyż takie porównanie będzie stanowić miarodajną informację zwrotną dla nauczyciela na temat skuteczności stosowanych przez niego metod i technik nauczania. Chociaż test ma charakter diagnozy sumującej, zaleca się rezygnację z wystawienia ocen cząstkowych.

Oceniając wypowiedź pisemną uczniów z dysleksją/dysgrafią, nie oznacza się w pracy i nie bierze się pod uwagę błędów ortograficznych.

### **Kartoteka testów diagnozy na zakończenie** (wersja A i B)

A. treści nauczania – wymagania szczegółowe (podstawa programowa – wariant III.1.P)

I. Znajomość środków językowych:

Uczeń posługuje się dość bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych oraz fonetycznych), umożliwiającym realizację pozostałych wymagań ogólnych w zakresie tematów:

8) „Podróżowanie i turystyka” (zadanie 2);

9) „Kultura” (zadanie 1 i 2).

I. Zdający posługuje się dość bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) (...) (zadanie 3, 4, 5).

II. Uczeń rozumie wypowiedzi ustne o umiarkowanym stopniu złożoności (...) (zadanie 1):

5) znajduje w wypowiedzi określone informacje;

7) wyciąga wnioski wynikające z informacji zawartych w wypowiedzi.

III. Uczeń rozumie wypowiedzi pisemne o umiarkowanym stopniu złożoności (...) (zadanie 2):

1) określa główną myśl tekstu lub fragmentu tekstu;

4) zdający znajduje w tekście określone informacje;

5) rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu;

6) układa informacje w określonym porządku;

7) zdający wyciąga wnioski wynikające z informacji zawartych w tekście.

V. Uczeń tworzy proste, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne (...) (zadanie 5):

2) zdający opowiada o czynnościach, doświadczeniach i wydarzeniach z przeszłości i teraźniejszości;

4) zdający przedstawia (...) nadzieje i plany na przyszłość;

- 7) zdający wyraża i opisuje uczucia i emocje;
- 12) stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji.
- VII. Uczeń reaguje w formie prostego tekstu pisanego (...) (zadanie 5):
- 3) zdający (...) przekazuje informacje i wyjaśnienia;
- 8) zdający proponuje (...).
- VIII. Uczeń przetwarza tekst ustnie lub pisemnie:
3. zdający przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje sformułowane w języku polskim (zadanie 5).
- XIII. Uczeń stosuje strategie komunikacyjne (np. domyślanie się znaczenia wyrazów z kontekstu, identyfikowanie słów kluczy lub internacjonalizmów) (zadanie 1, 2, 3, 4).
- XIV. Zdający posiada świadomość językową (...) (zadania 3 i 4).
- B. wyszczególnienie umiejętności, poprzez które stopień opanowania wiedzy może być oceniany umiejętność wyszukiwania, selekcjonowania i krytycznej analizy informacji (zadanie 1 i 2):
- umiejętność słuchania ze zrozumieniem, selekcjonowania i kategoryzowania informacji; zrozumienie ogólnego znaczenia oraz konkretnych szczegółów (zadanie 1 i 2);
  - umiejętność tworzenia krótkich wypowiedzi pisemnych (zadanie 5);
  - umiejętność relacjonowania wydarzeń z przeszłości i nawiązywania do planów na przyszłość (zadanie 5);
  - umiejętność proponowania (zadanie 5);
  - posługiwanie się zakresem leksykalno-gramatycznym o umiarkowanym stopniu trudności (zadanie 3 i 4).
- C. poziom opanowania wiedzy
- Wiedza:
- zapamiętanie – uczeń pamięta zakres środków językowych (leksykalnych, gramatycznych) umożliwiających rozumienie i tworzenie tekstów w zakresie tematów zawartych w podstawie programowej z języka obcego nowożytnego dla poziomu III.1.P (zadanie 1, 2, 5);
  - zrozumienie – uczeń rozumie wypowiedzi pisemne i ustne o umiarkowanym stopniu trudności dotyczące tematów: „Kultura”, „Środowisko” oraz „Podróżowanie i turystyka”; określa główną myśl tekstu, kontekst wypowiedzi, znajduje w tekście określone informacje (zadanie 1 i 2).
- Umiejętności:
- stosowanie wiadomości do rozwiązania zadań zamkniętych (zadanie 3 i 4);
  - stosowanie wiadomości w sytuacjach problemowych: uczeń tworzy krótką wypowiedź pisemną (zadanie 5).
- D. zestaw kryteriów oceniania wraz z poziomem opanowania ocenianej wiedzy/umiejętności

<b>Kryteria oceniania wraz z poziomem opanowania ocenianej wiedzy/umiejętności</b>					
Zadanie 1. Uczeń potrafi zrozumieć wypowiedzi ustne o umiarkowanym stopniu złożoności i wyciągnąć wnioski wynikające z informacji zawartych w tekście ze słuchu	1–2 słabo	3 przeciętnie	4 dobrze	5 bardzo dobrze	6 wspaniale
Zadanie 2. Uczeń potrafi zrozumieć wypowiedzi pisemne o umiarkowanym stopniu złożoności i określić główną myśl fragmentu tekstu	1 słabo	2 przeciętnie	3 dobrze	4 wspaniale	
Zadanie 3. Uczeń potrafi stosować strategie komunikacyjne, posługiwać się zasobem słownictwa i struktur gramatycznych umożliwiającą realizację zadania	1–2 słabo	3 przeciętnie	4 dobrze	5 bardzo dobrze	6 wspaniale
Zadanie 4. Uczeń potrafi umiejętnie posługiwać się środkami językowymi (gramatycznymi) oraz umiejętnie stosować strategie kompensacyjne	1 słabo	2 przeciętnie	3 dobrze	4 wspaniale	
Zadanie 5. Uczeń potrafi relacjonować wydarzenia z przeszłości, przekazywać informacje i wyjaśnienia, składać propozycje	1–3 pkt Słabo	4–5 pkt przeciętnie	6–7 pkt dobrze	8–9 pkt bardzo dobrze	10 pkt wspaniale



## ROZDZIAŁ II

### Testy diagnostyczne badające przyrost wiedzy i umiejętności

Testy diagnostyczne badające przyrost wiedzy i umiejętności różnią się od narzędzi przedstawionych w rozdziale pierwszym. Testy tego typu dostarczają nie tylko informacji na temat przyrostu wiedzy ucznia, ale pełnią też rolę motywacyjną, pokazując uczniowi, jaką drogę pokonał w procesie kształcenia. Diagnoza tego typu powinna składać się z zadań opracowanych według programu nauczania, pozwalając uczącemu się na zaprezentowanie swoich umiejętności (por. Europejski System Opisu Kształcenia Językowego – ESOKJ 2003: 159). Testy pomiaru przyrostu wiedzy i umiejętności wspierają ucznia w procesie uczenia się, dostarczając mu konkretnej informacji zwrotnej o dziedzinach, w których odniósł sukces, oraz o obszarach pracy do poprawy. Taka informacja zwrotna daje uczniom możliwość racjonalnego kształtowania własnej strategii uczenia się, a zatem także poczucie odpowiedzialności za indywidualne osiągnięcia.

Rzetelna ocena przyrostu wiedzy i umiejętności jest możliwa wtedy, gdy badane narzędzie ocenia umiejętności w wybranych obszarach. W przypadku zaprezentowanych testów jest to obszar badający przyrost wiedzy w zakresie rozumienia tekstów czytanych. Testy obejmują następujące zakresy tematyczne: „Praca”, „Życie prywatne”, „Sport”, „Nauka i technika” oraz „Zdrowie”. Zaleca się przeprowadzenie tych samych testów w większym odstępie czasu, przykładowo na początku klasy pierwszej liceum ogólnokształcącego i technikum (Wersja A) oraz na koniec klasy pierwszej (Wersja B). Wskaźnikiem może być ocena bądź procent poprawnie wykonanych zadań, które następnie zostaną poddane analizie – porównaniu (względem wyników na początku klasy pierwszej oraz pod koniec klasy pierwszej).

#### Wersja A

**Zadanie 1.** (7 pkt) Przeczytaj tekst. Zaznacz znakiem X, które zdania (1.1.–1.7.) są zgodne z treścią tekstu (T – True), a które nie (F – False).

#### Gym Fitness Centre

When you join Gym Fitness Centre community, you will soon understand it is a perfect place for you. We are a leader on the British fitness market. There 39 fitness centres in 35 cities. Our centre is a place just for you because fitness is our passion. What's more, it is adapted to meet the needs of people of all ages.

- Assessment

The first meeting is an assessment session. When you tell us what your aim is, together we will try to choose an effective and safe training just for you. During the free assessment session, you will also see what we do at our centre. Our assessment plans are no-cost and no-risk.

- Training and fitness classes

When you decide to become a Gym Fitness Centre member, we will show you how to work out. After a few trainings with a private trainer, you will feel comfortable enough to start working out on your own. But don't worry, we'll always be close to you if you have any doubts or questions. Except for personal trainings, there are fitness classes as well. We have a great choice of them. Yoga, Zumba, Pilates, Latino Dance and even martial arts.

- Membership

There is a monthly pass with no long-term agreement and there are no signing-up fees. But what you need is a padlock which you can buy at our centre or just bring one you have at home. Our fees are the most competitive in the whole downtown area. Moreover, you can come to the gym whenever you want. We are open all day long seven days a week, even on Sundays and bank holidays.

- Nutrition classes

Come to our nutrition classes. Our dietary plans are prepared by professional dieticians. Everything is included in your fee.

Finally, we want to tell you why our members have chosen us over any other fitness centre in the city: we have lots of equipment- more than 300 devices and accessories, and you can cancel your membership whenever you want for no extra fee. Moreover, it is in the city centre near the public transport and for drivers, it has got a huge parking lot.

Come and join the best gym centre in the area and remember, that your success is also ours.

Źródło: [learnenglish.britishcouncil.org](https://learnenglish.britishcouncil.org) (dostęp: 9.09.2022); tekst zmodyfikowany.

- 1.1. You needn't pay for the first visit in the centre. (T/F)
- 1.2. The training plans are the same for everybody. (T/F)
- 1.3. In the Gym Fitness Centre you will always work out with an expert trainer. (T/F)
- 1.4. There are special classes that will give you information what to eat. (T/F)
- 1.5. If you want to stop attending the gym, you have to pay for one month in advance. (T/F)
- 1.6. You can work out at 5 a.m. (T/F)
- 1.7. The gym is outside the city centre. (T/F)

**Zadanie 2.** (3 pkt) Przeczytaj tekst, z którego usunięto trzy zdania. Które ze zdań podanych poniżej (A–D) uzupełniają luki 2.1.–2.3., tworząc spójny i logiczny tekst? Jedno zdanie zostało podane dodatkowo i nie pasuje do żadnej luki.

### FOMO

FOMO means a „fear of missing out” and refers to the feeling that we are missing out something absolutely important that other people are experiencing right now. It is the feeling that other people may have more fun, more friends, better lives, better exam results, better jobs than we do. Unfortunately, it affects more and more people. 2.1. ... It is associated with sleep problems, fatigue and stress, so it has some worrying consequences for people's lives.

The concept of FOMO isn't anything new. Since the social media development, FOMO has just been researched and thanks to it, it has been proved that there is the association between the fear of missing out and the social networking sites use.

The study of 848 Welsh students showed that they are mostly scared of missing a chance of taking part in a chat or missing a comment online. 2.2. ...

So, I'd like to ask you to be responsible when it comes to social media. Just switch off your mobile phones or laptops at night. The world won't end and your social media will still be there waiting to greet you in the morning! I am totally convinced that you won't have missed anything important.

If you suspect you experience FOMO, fortunately, there are some tips for you to follow. First of all, you shouldn't focus on what you lack, but try noticing what you get.

2.3. ... Thanks to these easy steps, your mood will be better and you'll stop feeling depressed. And a lift in your mood soon will help you release the „fear of missing out” on anything.

Źródło: [learnenglishteens.britishcouncil.org](https://learnenglishteens.britishcouncil.org) (dostęp: 9.09.2022), tekst zmodyfikowany.

- A. You aren't able to do your best and keep up with all of your responsibilities unless you sleep well.
- B. Therefore, they wake up several times during the night, going online and getting involved in checking the social networking sites instead of sleeping.
- C. Moreover, remember to be surrounded only by the positive people and to avoid those who are not supportive to you.
- D. But the most worrying is the fact that FOMO can be experienced by people no matter what age or gender they are and regardless of their personality.

**Zadanie 3.** (5 pkt) Przeczytaj tekst. Wybierz prawidłową odpowiedź (3.1.–3.5.), zakreślając literę A, B lub C.

### Jeff Bezos

Jeff Bezos is an American entrepreneur, investor, computer engineer and Amazon founder. Now, it can be stated that he is a commercial astronaut as well. He was **on the board of the** first **crewed** flight of his rocket ship called New Shepard, as it was 3.1 ... into space. Jeff Bezos went into space **3.2.** ... by three other people – his brother Mark Bezos, 82-year-old Wally Funk, and an 18-year-old student – Oliver Daemen. Ms Funk became the oldest person to **travel** into the space, and Oliver Daemen the youngest. The capsule they were in, has the biggest windows flown in the space. This meant the four passengers had **stunning** 3.3. ... of the Earth. The flight was quite short. It lasted only ten minutes and ten seconds. When they were about to land, Jeff Bezos exclaimed: „Best day ever!”.

Amazon founder Mr Bezos – and other people in the „billionaire space race” – have been **disapproved of for offering** what some see as **pleasure trips** for the rich people. Some people claim the money 3.4. ... be spent in other ways – for example, on pay rises for employees or for fighting with the climate change.

After the flight, a video of the passengers doing gymnastics tricks during a few minutes of weightlessness was shown. On the return to the Earth, Jeff Bezos 3.5. ... mission control that they had a very happy crew up there.

Źródło: [bbc.co.uk](https://bbc.co.uk) (dostęp: 9.09.2022), tekst zmodyfikowany.

- 3.1. A. started, B. launched, C. arrived.
- 3.2. A. accompanied, B. met, C. cooperated.

- 3.3. A. landscape, B. scenery, C. views.  
 3.4. A. will, B. ought, C. could.  
 3.5. A. told, B. said, C. claimed.

**Zadanie 4.** (4 pkt) Przeczytaj poniższe ogłoszenia o pracę. Do każdego ogłoszenia (4.1.–4.4.) dopasuj jeden z opisów A–E. Jeden opis nie pasuje do żadnego z ogłoszeń.

#### 4.1. Support worker

Do you have the ability to care for others? Can you understand how older people feel? Are you emphatic and sympathetic? Can you listen patiently? Are you a communicative person? Can you work weekends?

If you answered YES to all the questions, you are a perfect person for the job! Starting rate is 9,24 per hour, free uniform and excellent training. Contact Mike at 789-003-234.

#### 4.2. Writers wanted!

A Literature for You magazine is looking for writers for its website. The more people read your articles, the better salary you get. It's up to you! You will be given free event tickets and free products to test. You will get a valuable work experience, that's for sure. You need to be: creative, talkative, passionate and skilled. Contact us at [lfyou@office.com](mailto:lfyou@office.com).

#### 4.3. Work for More Coffee!

Join Britain's number one cafe More Coffee and feel every day like in heaven. We serve the best coffee ever and we give the best customer service for you. If you decide to start our career with us, you may choose the days and working hours. We offer you management experience. Depending upon your skills you may join us as a Team Member, Assistant Manager or Cafe Manager. Email us at [jobs@morecoffee.uk](mailto:jobs@morecoffee.uk).

4.4. Are you a girl over 16 and with a minimum height of 175 cm? Are you a boy over 16 with a minimum height of 185 cm? If so, we'd like to meet you! Be a model! Working in the fashion industry isn't easy but it's exciting and full of opportunities. You can travel, meet people, and become popular. Sounds great, right? If you are under 18, please, let your parent first contact us. [info@top-model-agency.uk](mailto:info@top-model-agency.uk). (Tekst własny)

4.1. ...

4.2. ...

4.3. ...

4.4. ...

- A. Susan is friendly and outgoing. She has experience working in a restaurant and wants a job with more responsibility. She is studying so she needs flexible working hours.  
 B. Mark is a student and he is looking for flexible, part-time work. He doesn't want to work in a restaurant or shop. He is tall and quite handsome.  
 C. Dave is a helpful person. He wants to make a difference to other people's lives. He is looking for opportunities to learn new things that will help him in his career.

- D. Margaret has her own blog. She is a very sociable person, interested in music and fashion.
- E. Glen enjoys social life, he is creative and likes working with his hands and cares about his appearance.

### Wersja B

**Zadanie 1.** (7 pkt) Przeczytaj tekst. Zaznacz znakiem X, które zdania (1.1.–1.7.) są zgodne z treścią tekstu (T – True), a które nie (F – False).

### Wellington Leisure Centre

Welcome to Wellington Leisure Centre.

Here you can find some fantastic facilities: a modern Olympic-size swimming pool, group classes, individual workouts with personal trainers and much more. It is the perfect place for everyone, no matter what your age or gender is. We have a great family atmosphere and a supportive team.

#### Gym and Fitness Classes

Your first visit to the club is free. Moreover, as a new member of our team, you will be offered a free 30-minute consultation with one of our personal trainers. To enable you to get most out of your workout, you can join one of the following classes: ABS workout, Pilates, Zumba, Spinning classes, Ladies mornings, Yoga and Junior Gym sessions (up to sixteen years of age). Check our fitness classes timetable and choose the perfect time for your workout. The gym is open 7 days a week from 7 a.m. to 10 p.m.

#### Swimming

Our pool is open 7 days a week from 6 a.m. to 9 p.m. We offer swimming courses (individual and group classes) from 10 months of age to adults. During the course, children under the age of 8 must be supervised by one parent or an adult (over 18's). Booking is necessary.

#### Fun for Kids

For children 8 years old or younger, we can offer a playing area with slides, ball pools and swings. No advance booking is necessary. It is open on weekdays from 9 a.m. to 6 p.m. but the opening hours may change due to private parties organized in the play zone.

#### More activities

We have a great amount of other activities that you may be interested in, for example team sports such as badminton, basketball, volleyball and football. You need to book it in advance and if you cancel your activity more than 24 hours before, you won't be charged. Open on weekdays from 8 a.m. to 9 p.m.

#### Prices

The prices in our Centre are really competitive. For only \$45 a month you can have an unlimited use of the gym, swimming pool and fitness classes. The team activities (basketball, volleyball, etc.) are paid extra \$8 an hour for an adult and 50% off for children up to 17. You don't need to bring your own equipment, everything you need can be hired here with a \$5 deposit. (Tekst własny)

- 1.1. You don't have to pay for the first visit at the centre. (T/F)
- 1.2. A 10-year-old child can't take part in swimming classes without a parent. (T/F)
- 1.3. Kids playing zone is open every day from 9 a.m. to 6 p.m. (T/F)
- 1.4. Booking is necessary to participate in a basketball activity. (T/F)
- 1.5. When you cancel the sports activity 23 hours before, your cancellation will be free. (T/F)
- 1.6. When you pay \$45 a month, you can use the gym every day. (T/F)
- 1.7. Teenagers over the age of 17 pay \$8 an hour for such team activities as football or volleyball. (T/F)

**Zadanie 2.** (3 pkt) Przeczytaj tekst, z którego usunięto trzy zdania. Które ze zdań podanych niżej (A–D) uzupełniają luki 2.1.–2.3., tworząc spójny i logiczny tekst? Jedno zdanie zostało podane dodatkowo i nie pasuje do żadnej luki.

### The Internet Addiction

Do you often shop online? Can't you resist checking the social networking sites? Do you play internet games most of your free time? Is the internet use disturbing your private life, work or school? Do you stay online longer than you originally intended? If you answered any of these questions positively, it may indicate your addiction to the internet, which is widely known as internet Addiction Disorder (IAD).

It has been reported that IAD affects up to 38% of the general world population. The problem is that we are surrounded by technology and it is sometimes impossible to cut down on it in the digital age. Why is it so? It's due to the fact that most things we do, can be done on the internet. Are you looking for a perfect prom dress? No worries, you'll find it online. 2.1. ... Are you suffering from insomnia at night? Go online, there'll always be someone you can chat with or play an online game. As you can see, it's hard to get rid of the internet. But the trouble comes when you overuse it so that it interferes with your personal life.

What are the symptoms of IAD? There are two types of symptoms- emotional and physical. Depression, anxiety, feelings of euphoria when using a computer, isolation, no sense of time, mood changes, loneliness and fear are the examples of emotional symptoms. 2.2. ...

What are the effects of IAD? People who suffer from this disorder, spend many hours a day in isolation. They are also prone to online gaming and online gambling. They have problems to make friends and develop relationships because the only environment they feel safe enough is the internet.

The problem of Internet Addiction Disorder is most relevant to young people. 2.3. ... Remember, internet addiction doesn't need to control your life. And if you suppose, you may be addicted, do one of the internet addiction tests which is available for you... online. (Tekst własny)

- A. Some researchers suggest that it is not the amount of time spent on the internet that may cause IAD but the way the internet is used.
- B. Unfortunately, there is not one specific treatment of addiction but it is advised to use the individual or group therapy.

- C. Do you want to order lunch or dinner? No problem. Make an online order, you even don't have to call the restaurant.
- D. Physical symptoms may include backaches, headaches, insomnia, weight gain or loss, neck pain and dry eyes.

**Zadanie 3.** (5 pkt) Przeczytaj tekst. Wybierz prawidłową odpowiedź (3.1.–3.5.), zakreślając literę A, B lub C.

### Bill Gates

Bill Gates is a well-known technologist, philanthropist and business leader. He grew up in Seattle, Washington. His family was very supportive and encouraged his interests in computers. He 3.1. ... of college to start Microsoft Company with his friend Paul Allen. Allen and Gates shared the vision of a computer on every desktop and in every home. Thanks to them, nowadays, the vision is a reality in most parts of the world. 3.2. ..., his greatest commercial success was the development of a new operating system called Windows, 3.3. ... was released in 1985. At the age of 31, Bill gates was a billionaire.

In 1994, Bill married Melinda French, his co-worker. In 1994, Bill Gates and his wife Melinda French established Gates Foundation and for \$1billion they helped 20,000 students in their education. In 2002, their foundation installed 47,000 computers in 11,000 libraries. In 2008, Bill Gates left his daily job at Microsoft. In 2010, Bill and Melinda spent \$10 billion to help research and deliver vaccines to the 3.4. ... countries in the world. Generally, the money raised by the foundation were invested in healthcare, education and fight against poverty in poor countries. In 2014 he remained on the board of Microsoft but he started his job as a technology advisor.

Gates 3.5. ... a great number of articles. In 2021, he published his book How to Avoid a Climate Disaster, which proposes a plan to prevent the climate change.

Źródło: [edubirdie.com](http://edubirdie.com) (dostęp: 9.09.2022), tekst zmodyfikowany.

3.1. A. **resigned**, B. graduated, C. dropped out.

3.2. A. However, B. **Despite**, C. **As soon as**.

3.3. A. whose, B. who, C. which.

3.4. A. **poorer**, B. poorest, C. **poor**.

3.5. A. wrote, B. has written, C. writes.

**Zadanie 4.** (4 pkt) Przeczytaj ogłoszenia o pracę. Do każdego ogłoszenia (4.1.–4.4.) dopasuj jeden z opisów A–E. Jeden z opisów nie pasuje do żadnego z ogłoszeń.

4.1. A three-bedroom bungalow for rent – conveniently located in a quiet suburban residential area. A gated community. 20 km to the city centre. 600m to the nearest bus station. Fully fitted kitchen (a dishwasher, microwave oven, stove and fridge), Wi-Fi, a garage for 2 cars. Other rooms unfurnished. \$1200 per month. All bills included. Available in 3 month's time. Email me at [sumarkp@sgent.com](mailto:sumarkp@sgent.com).

4.2. An attractive detached house for rent or for sale situated in the outskirts of the city. An open- plan fully furnished family kitchen, five fully furnished bedrooms, three bathrooms, a private gym, kids playing area and an outdoor swimming pool. Wi-Fi,



a garage for 3 cars, a huge parking space and a 32-acre garden. \$8,000 per month with bills included, \$5,000 deposit. \$2,350,000 a sale price. Available immediately. Contact the agent on +33546375647.

4.3. A studio flat in a block of flats for rent- located in the city centre, within a walking distance to the bus and railway stations. Nearby schools and a university. One bedroom and a living room. Fully furnished. Wi-Fi, a cable TV. \$600 per month, bills not included. A deposit of \$500 required. Available since August/September. If interested, email me at [jfmike@comp.com](mailto:jfmike@comp.com).

4.4. A two-bedroom flat for rent (to share) situated within a walking distance to the city centre. Next to the underground. Fully furnished with Wi-Fi, all the kitchen equipment, two built-in wardrobes, a washing machine, a cable TV. \$600 per month (to share) with bills included. Available immediately. Contact me on +33674536456 in the evenings. (Tekst własny)

4.1. ...

4.2. ...

4.3. ...

4.4. ...

- A. Margaret and Dave are a wealthy family with three children. Both of them work from home. They are ready to leave their little old house as soon as possible and move to a new and bigger place.
- B. Glen is a teacher who is going to start working in school after the school holidays. He is single. He needs a furnished place.
- C. Mark is a student and he is looking for a cheap flat or room to rent. He doesn't have a car.
- D. Susan is a single mother. She is looking for a small flat to rent as soon as possible.
- E. Peter and Stella are expecting a child. They want to live in a safe place outside the city. They are ready to redecorate or redesign and furnish their new house.

### Klucz odpowiedzi / kryteria oceniania wypowiedzi pisemnej

Wersja A									
1.1.	1.2.	1.3.	1.4.	1.5.	1.6.	1.7.	2.1.	2.2.	2.3.
T	F	F	T	F	T	F	D	B	C
3.1.	3.2.	3.3.	3.4.	3.5.	4.1.	4.2.	4.3.	4.4.	
B	A	C	C	A	C	D	A	B	

Wersja B									
1.1.	1.2.	1.3.	1.4.	1.5.	1.6.	1.7.	2.1.	2.2.	2.3.
F	T	F	T	F	T	T	C	D	B
3.1.	3.2.	3.3.	3.4.	3.5.	4.1.	4.2.	4.3.	4.4.	
C	A	C	B	B	E	A	B	C	

**Komentarz metodyczny:** Ocena z testu powinna być wystawiona zgodnie z wewnątrzszkolnymi zasadami oceniania. Zaleca się wykonanie co najmniej dwóch



testów badających umiejętność czytania ze zrozumieniem w odstępie kilku miesięcy, przykładowo na początku i na końcu roku szkolnego. Wyniki testu powinny być zinterpretowane osobno dla każdego ucznia, aby określić jego przyrost wiedzy. W tym celu można zastosować tabelę w programie Microsoft Excel, w której nauczyciel może wpisać imię ucznia, procent/liczbę punktów zdobytych po pierwszym teście badającym umiejętność czytania ze zrozumieniem oraz po każdym kolejnym. W trybie nauczania zdalnego testy badające przyrost wiedzy w zakresie czytania ze zrozumieniem można przeprowadzić, wykorzystując narzędzie Test Portal, którego zaletą jest możliwość przechowywania wyników uczniowskich, bogata możliwość raportowania oraz analiza wyników i statystyki. Ten rodzaj narzędzia skutecznie pomoże wyciągnąć nauczycielowi wnioski z testów.

**Zestaw kryteriów oceniania wraz z poziomem opanowania wiedzy/umiejętności ucznia** stanowi przykład ankiety samooceny dla ucznia. Zaznaczając odpowiednią rubrykę z liczbą zdobytych punktów za poszczególne zadania, uzyska on informację zwrotną, w jakim zakresie udało mu się opanować umiejętność czytania ze zrozumieniem. Tabela może także być wypełniona przez nauczyciela. Uczeń po zapoznaniu się z informacją zwrotną od nauczyciela wypełnia ostatnią rubrykę tabeli dotyczącą refleksji.

Dla potrzeb uczniów niedowidzących lub słabowidzących należy dostosować test poprzez powiększenie czcionki (czcionka Arial 16 lub 18) oraz zwiększenie odstępu między liniami tekstu. Te same zasady (odpowiednia wielkość czcionki i liniatury) powinno się zastosować w przypadku uczniów z dysleksją rozwojową, można dodatkowo podzielić tekst do czytania na krótsze fragmenty. Przykładowo – w zadaniu 1 nauczyciel może w ten sposób dokonać podziału tekstu, aby pod każdym z fragmentów umieścić jedno ze zdań prawda/fałsz. Wówczas uczniowie z dysleksją będą mieli pewność, na którym fragmencie tekstu się skupić. Ważne jest, aby nauczyciel kierował się zaleceniami zawartymi w opinii poradni psychologiczno-pedagogicznej, na przykład zwiększeniem limitu czasu wykonania zadania.

### **Kartoteka testów diagnozy badających przyrost wiedzy i umiejętności (wersja A i B)**

A. treści nauczania – wymagania szczegółowe (podstawa programowa – wariant III.1.P)

I. Znajomość środków językowych:

Uczeń posługuje się dość bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych oraz fonetycznych), umożliwiającym realizację pozostałych wymagań ogólnych w zakresie tematów:

- 4) „Praca” (zadanie 4);
- 5) „Życie prywatne” (zadanie 2);
- 10) „Sport” (zadanie 1);
- 11) „Zdrowie” (zadanie 2);
- 12) „Nauka i technika” (zadanie 3).

III. Uczeń rozumie wypowiedzi pisemne o umiarkowanym stopniu złożoności (...):

1) określa główną myśl tekstu lub fragmentu tekstu (zadania 1-4);

4) zdający znajduje w tekście określone informacje (zadanie 1 i 4);

5) rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu (zadanie 2 i 3);

XIII. Uczeń stosuje strategie komunikacyjne (np. domyślanie się znaczenia wyrazów z kontekstu, identyfikowanie słów kluczy lub internacjonalizmów) (zadania 1-4).

XIV. Zdający posiada świadomość językową (...) (zadania 1-4).

B. wyszczególnienie umiejętności, poprzez które stopień opanowania wiedzy może być oceniany

- umiejętność wyszukiwania, selekcjonowania i krytycznej analizy informacji (zadania 1-4).

C. poziom opanowania wiedzy

Wiedza:

- zapamiętanie – uczeń pamięta zakres środków językowych (leksykalnych, gramatycznych) umożliwiających zrozumienie tekstów w zakresie tematów: „Praca”, „Życie prywatne”, „Sport”, „Zdrowie” oraz „Nauka i technika” (zadania 1-4);
- zrozumienie – uczeń rozumie wypowiedzi pisemne o umiarkowanym stopniu trudności dotyczące tematów: „Praca”, „Życie prywatne”, „Sport”, „Zdrowie” oraz „Nauka i technika”; określa główną myśl tekstu, kontekst wypowiedzi, znajduje w tekście określone informacje (zadania 1 i 4).

Umiejętności:

- umiejętność wydobywania najważniejszych wątków tekstu (zadania 1 i 4);
- opanowanie umiejętności analizy tekstu pisanego (zadania 1-4).

D. zestaw kryteriów oceniania wraz z poziomem opanowania ocenianej wiedzy/umiejętności

<b>Kryteria oceniania wraz z poziomem opanowania ocenianej wiedzy/ umiejętności</b>						
Zadanie 1. Potrafisz dokonać analizy tekstu i odróżnić zdania prawdziwe od fałszywych	1-2 słabo	3-4 przeciętnie	5 dobrze	6 bardzo dobrze	7 wspaniale	Moja refleksja / co mogę zrobić lepiej?

<b>Kryteria oceniania wraz z poziomem opanowania ocenianej wiedzy/ umiejętności</b>						
Zadanie 2. Potrafisz rozpoznać związki pomiędzy poszczególnymi częściami tekstu	1 słabo	2 dobrze	3 wspaniale			Moja refleksja / co mogę zrobić lepiej?
Zadanie 3. Posługujesz się zasobem środków językowych umożliwiającym zrozumienie tekstu pisanego	1 słabo	2 przeciętnie	3 dobrze	4 bardzo dobrze	5 wspaniale	Moja refleksja / co mogę zrobić lepiej?
Zadanie 4. Potrafisz określić główną myśl tekstu, dobierając ogłoszenie o pracę do osoby o odpowiednich umiejętnościach i predyspozycjach	1 słabo	2 przeciętnie	3 dobrze	4 wspaniale		Moja refleksja / co mogę zrobić lepiej?

## ROZDZIAŁ III

### Arkusze samooceny i oceny koleżeńskiej

#### 3.1. Samoocena

**Samoocena** (*self-assessment*) jest jednym z kluczowych elementów w procesie uczenia się, gdyż ćwiczenie tej umiejętności wpływa na motywację uczniów oraz ich postępy w nauce. Dodatkowo stawia ucznia w samym centrum procesu nauczania, sprzyja rozwojowi jego niezależności, dzięki czemu zaczyna on być świadomy swoich mocnych i słabych stron (Zimmerman 2002). Umiejętność monitorowania postępów swojej własnej pracy i późniejszej autoewaluacji jest jedną z ważniejszych i bardziej cenionych kompetencji, gdyż pozwala uczniowi na pozytywne kształtowanie wizerunku siebie jako odnoszącego sukcesy (Iwan 2019). Kształtowanie tej umiejętności jest procesem, zatem – aby osiągnąć oczekiwane efekty – uczeń powinien **systematycznie dokonywać refleksji** dotyczących swoich postępów w procesie uczenia się (ESOKJ 2003).

Zaproponowany arkusz samooceny został opracowany jako dodatek do scenariusza lekcji dla klasy pierwszej pt. *Żywa fotografia – sceny z życia rodzinnego* (*Live photo – scenes from family life*) do programu nauczania języka angielskiego dla III etapu edukacyjnego – liceum ogólnokształcącego i technikum (Iwan 2019). Celem lekcji jest utrwalenie słownictwa z zakresu „Życie prywatne” i utrwalenie konstrukcji oraz zastosowania czasu Present Continuous.

Zanim nauczyciel po raz pierwszy wdroży samoocenę, należy określić gotowość uczniów do zmierzenia się z tym rodzajem oceniania, którego celem jest wyłącznie doskonalenie umiejętności oraz wskazanie kierunku pracy. Po przeprowadzonej lekcji uczniowie wypełniają ankietę polegającą na samoanalizie działań, które miały miejsce w trakcie lekcji. Zastanawiają się, które obszary należy poprawić, oraz w jaki sposób można tego dokonać.

#### Arkusz samooceny

Skala:

- Tak – świetnie sobie radzę.
- Częściowo sobie radzę, ale mogłoby być lepiej.
- Nie radzę sobie – muszę nad tym popracować.

Obok skali warto zostawić miejsce na komentarz i opis obszarów do poprawy.

Obszary do oceny:

1. Potrafię współpracować w grupie.
2. Znam znaczenie i różnicę między wyrażeniami *housework* i *homework*.
3. Znam co najmniej sześć wyrażeń związanych z rodzajami obowiązków domowych.
4. W trakcie zadań grupowych porozumiewam się wyłącznie w języku angielskim.
5. Potrafię poprawnie używać czasu Present Continuous do wyrażenia czynności, które mają miejsce teraz / w momencie mówienia o nich.
6. Potrafię powiedzieć, jakie obowiązki wykonuję w domu.
7. Potrafię powiedzieć, których prac domowych nie lubię.

8. Potrafię mówić w języku angielskim o swoich odczuciach.
9. W sytuacjach komunikacyjnych, w razie wystąpienia trudności, wiem, jak skutecznie przekazać komunikat (na przykład poprzez zastosowanie parafrazy, synonimu lub wnioskowanie znaczenia wyrażenia z kontekstu).

Po wypełnieniu arkusza każdy uczeń interpretuje uzyskane przez siebie wyniki, zastanawiając się nad następującymi kwestiami:

- Moje mocne strony: ...
- Moje słabe strony, nad którymi muszę popracować: ...
- Co mogę zrobić, aby osiągnąć postęp: ...
- W jaki sposób mogę tego dokonać: ...

W ten sposób uczeń wyznacza sobie cel, który przybliży go do sukcesu w opanowaniu danej umiejętności.

### 3.2. Ocena koleżeńska

**Ocena koleżeńska oraz samoocena** wpisują się w strategię oceniania kształtującego. Ocena koleżeńska jest bardzo ważnym elementem w procesie edukacji. Jednakże, aby zaproponować ocenianie koleżeńskie, nauczyciel powinien najpierw stworzyć bezpieczne warunki, w których uczniowie nauczą się, jak przekazywać informację zwrotną swoim rówieśnikom bez rywalizacji i konkurencji. Rolą nauczyciela jest zapewnienie w klasie przyjaznej atmosfery, która będzie sprzyjać formułowaniu obiektywnej opinii na temat prac innych uczniów (Czura 2012).

Aby ułatwić uczniom poprawną ocenę prac kolegów, nauczyciel powinien wyjaśnić wszystkie zadania oraz przedstawić przykłady. Kryteria oceniania, do których odwołują się uczniowie, nie powinny być rozbudowane. Ta forma oceny korzystnie wpływa na rozwój poznawczy uczniów, gdyż zmusza do podejmowania decyzji, analizy, wnioskowania oraz podnosi poziom zaangażowania ucznia w pracę w klasie (Wilczyńska 1999).

W scenariuszu lekcji *Z wizytą w muzeum sztuki – opis obrazu / A visit to the art museum – picture description* (scenariusz przeznaczony dla uczniów klas drugich liceum ogólnokształcącego i technikum, którzy realizują podstawę programową III.1.P) autorki poradnika metodycznego (do programu nauczania języka angielskiego dla liceum ogólnokształcącego i technikum, wariant III.1.P oraz III.1.R) w części podsumowującej lekcję proponują ocenę koleżeńską (por. Szajerska, Śnieg 2021). Zadanie, którego dotyczy ocena, polega na zaprezentowaniu opisu obrazu, nad którym uczniowie pracują w parach. Po zakończeniu zadania uczniowie łączą się w czwórki (dwie pary), a każda dwójka prezentuje drugiej opis swojego obrazu. Następnie uczniowie przechodzą do oceny koleżeńskiej, uwzględniając kryteria sukcesu przedstawione przez nauczyciela (kryteria: „Tytuł oraz autor dzieła”, „Czas powstania dzieła”, „Szczegółowy opis obrazu zawierający opis pierwszego planu, tła, kolorów, stylu, tekstury”, „Wrażenia / opinia o obrazie”; „Przejrzystość pracy” (w rozumieniu). Po dokonaniu oceny zgodnej z kryteriami uczniowie wypełniają ankietę, która w szczególności dotyczy ich aktywności oraz postaw w trakcie bieżącej lekcji języka angielskiego.

### Arkusz oceny koleżeńskiej

Skala: tak/zawsze; czasami; nie/nigdy.

Obok skali warto zostawić miejsce na refleksję/uzasadnienie.

Na lekcji:

1. Potrafisz aktywnie współpracować w grupie / w parze.
2. Często przejmujesz inicjatywę i kierujesz pracą w grupie.
3. Chętnie odpowiadasz na pytania zadane przez nauczyciela w trakcie lekcji.
4. Korzystasz z okazji, by porozumiewać się w języku angielskim w trakcie pracy w parze / w grupie.
5. Chętnie wyrażasz swoją opinię / dzielisz się opinią z innymi.
6. Masz pozytywne nastawienie do nauki języka angielskiego.
7. Pomagasz innym uczniom w nauce języka.
8. W razie problemów chętnie prosisz o pomoc nauczyciela bądź kolegę/koleżankę.
9. Potrafisz przyjąć krytykę ze strony innych uczniów.
10. Wykazujesz zainteresowanie nauką języka angielskiego.

**Komentarz metodyczny:** Po zakończonej pracy z arkuszem oceny koleżeńskiej warto, aby uczniowie w parach udzielili ustnie informacji zwrotnej oraz uzasadnili swoją ocenę. Należy pamiętać, aby przed wdrożeniem oceny koleżeńskiej uczniowie zrozumieli, że jej celem jest wzajemna pomoc w nauce oraz wskazanie kierunku pracy, dlatego też informacja zwrotna powinna być przekazana w sposób konstruktywny, tak aby nikogo nie raniła.

## ROZDZIAŁ IV

### Arkusze formatywnej i sumującej ewaluacji kompetencji kluczowych

**Kompetencje kluczowe** to połączenie wiedzy, umiejętności i postaw odpowiednich do sytuacji. To komplet najważniejszych umiejętności, bez których nie można kształtować pozostałych kompetencji. Zgodnie z Zaleceniami Rady UE kompetencje kluczowe to te, których uczeń potrzebuje do samorealizacji i rozwoju osobistego, do bycia aktywnym obywatelem, integracji społecznej i zatrudnienia (Dz.U.U.E.2018.189.1).

Program nauczania języka angielskiego dla III etapu edukacyjnego (liceum ogólnokształcące i technikum), na którym bazuje niniejsza publikacja, oparty jest na nauczaniu języka zorientowanym na rozwój kompetencji kluczowych uczniów. Doskonalenie umiejętności porozumiewania się w języku obcym oraz pozostałych kompetencji kluczowych uważane jest za niezbędne dla kształtowania odpowiednich postaw pozwalających na zmierzenie się z wyzwaniami przyszłości (Iwan 2019).

Nauczanie języka obcego daje nieograniczone możliwości rozwijania kompetencji kluczowych. W przypadku języka angielskiego nauczanego na III etapie edukacyjnym (wersja III.1.P) w liceum ogólnokształcącym i technikum brane będą pod uwagę kompetencje w zakresie rozumienia informacji, wielojęzyczności, umiejętności uczenia się, pracy zespołowej, krytycznego myślenia, rozwiązywania problemów oraz kreatywności.

#### 4.1. Arkusz formatywnej ewaluacji kompetencji kluczowych

Ewaluacja formatywna (ang. *formative evaluation*) jest procesem ciągłym, mającym na celu walidację celów nauczania oraz poprawę standardów nauczania. Dąży się do tego poprzez identyfikację, a następnie rozwiązywanie problemów w procesie nauczania. Ocenianie formatywne (kształtujące) pozwala nauczycielowi obserwować proces uczenia się ucznia poprzez uzyskane informacje zwrotne, które mogą zostać wykorzystane do ulepszenia metod nauczania (Czetwertyńska 2005).

Zaproponowany arkusz służy do oceny skuteczności pracy na zajęciach z wykorzystaniem **podejścia CLIL** (od ang. *content and language integrated learning*, zintegrowane kształcenie przedmiotowo-językowe), które zostało zaprezentowane w poradniku metodycznym do programu nauczania języka angielskiego dla liceum ogólnokształcącego i technikum w wariantach III.1.P oraz III.1.R (Szajerska, Śnieg 2021). Poniższe narzędzie jest przeznaczone dla nauczyciela. Jego celem jest ocena poziomu wykształcenia kompetencji kluczowych w zakresie wielojęzyczności poprzez pracę na lekcji z wykorzystaniem podejścia CLIL.

Zebrane wyniki pomogą nauczycielowi uzyskać informację zwrotną na temat skuteczności stosowanej metody nauczania i konieczności ewentualnych zmian w dalszym toku nauczania.

#### Arkusz formatywnej ewaluacji kompetencji kluczowych

Skala:

- wszyscy uczniowie;
- większość uczniów;
- połowa zespołu klasowego;

- mniej niż połowa zespołu klasowego;
- żaden uczeń.

Kompetencje w zakresie wielojęzyczności:

1. Uczniowie potrafią zrozumieć autentyczne wypowiedzi ustne o umiarkowanym stopniu trudności.
2. Uczniowie potrafią zrozumieć autentyczne teksty o umiarkowanym stopniu trudności.
3. Uczniowie potrafią samodzielnie formułować proste i zrozumiałe wypowiedzi ustne w zakresie znanych im tematów.
4. Uczniowie przejawiają zainteresowanie różnorodnością kulturową oraz ciekawością ich różne języki obce.
5. Uczniowie wykazują zainteresowanie treściami lekcji, w trakcie których realizowany jest model CLIL.
6. Uczniowie potrafią przekazywać komunikaty w sposób swobodny.
7. Uczniowie chętnie korzystają z anglojęzycznych stron internetowych.
8. Uczniowie potrafią zastosować strategie kompensacyjne w trakcie wypowiedzi ustnej.
9. Uczniowie potrafią zastosować strategie kompensacyjne w trakcie wypowiedzi pisemnej.
10. Uczniowie aktywnie uczestniczą w lekcji języka angielskiego.
11. Uczniowie samodzielnie poszukują informacji w autentycznych źródłach anglojęzycznych.

**Komentarz metodyczny:** Zaprezentowany arkusz powinien być zastosowany po serii lekcji z wykorzystaniem podejścia CLIL, tak aby uzyskany wynik był rzetelny. O efektywności pracy z wykorzystaniem podejścia CLIL oraz rozwoju kompetencji kluczowych w zakresie wielojęzyczności (dzięki jego zastosowaniu) można mówić wtedy, gdy suma zakreśleń z kolumn „Wszyscy uczniowie” oraz „Większość uczniów” będzie wyższa od sumy zakreśleń z kolumn „Mniej niż połowa zespołu klasowego” oraz „Żaden uczeń”.

## 4.2. Sumująca ewaluacja kompetencji kluczowych

**Ewaluacja sumatywna** (na wyjściu), zwana inaczej konkluzywną, jest ukierunkowana na efekty/rezultaty zrealizowanego programu i bada zmiany, jakie zaszły w wiedzy, umiejętnościach oraz postawach uczniów. Jej celem jest sprawdzenie, czy uczniowie osiągnęli cel programu szkoleniowego, dlatego ten rodzaj ewaluacji powinien być przeprowadzony **na początku oraz na końcu etapu kształcenia**. Dla nauczyciela będzie to stanowiło cenną wskazówkę, czy i w jaki sposób udało mu się wesprzeć uczniów w rozwijaniu kompetencji kluczowych. Prezentowany poniżej arkusz ewaluacji sumatywnej odnosi się do oceny kompetencji osobistych, społecznych w zakresie uczenia się i umożliwia zebranie od uczniów informacji na temat postępów bądź ich braku w zakresie rozwoju wspomnianych kompetencji. Zaleca się, aby ten sam arkusz uczniowie wypełnili „na wejściu” oraz na zakończenie etapu edukacyjnego. W ten sposób zarówno uczeń, jak i nauczyciel będą mogli dokonać analizy zmian w zakresie rozwoju kompetencji.



### Arkusz sumującej ewaluacji kompetencji kluczowych

Badanie jest powtarzane na początku nauki języka angielskiego w tej szkole i na końcu nauki języka angielskiego w tej szkole.

Skala: tak/zawsze; częściowo/czasami; nie/nigdy.

Obok skali warto zostawić miejsce na dodatkowe uwagi wyrażone za pomocą strzałek: ↑ ↓ ↔.

#### Kompetencje osobiste, społeczne w zakresie uczenia się:

1. Na lekcji języka angielskiego potrafię skutecznie współpracować w grupie / w parze, dzielić się zadaniami, informacjami.
2. Potrafię poprosić nauczyciela lub kolegę/koleżankę o pomoc, gdy nie umiem poradzić sobie z zadaniem lub nie rozumiem polecenia do zadania.
3. Chętnie pomagam kolegom/koleżankom z klasy, gdy nie potrafią poradzić sobie z zadaniem.
4. Gdy czegoś nie rozumiem, szukam informacji w słowniku, podręczniku lub w zasobach internetowych.
5. Stosuję strategie uczenia się dopasowane do moich preferencji.
6. Wiem, w jaki sposób skutecznie uczuć się słownictwa angielskojęzycznego.
7. Potrafię uczyć się samodzielnie, eliminując bodźce, które mnie rozpraszają.
8. Potrafię skutecznie zarządzać swoim czasem.
9. Potrafię radzić sobie w sytuacjach stresujących, budzących moją niepewność.
10. Znam swoje mocne strony w zakresie kształcenia językowego.
11. Znam swoje słabe strony w zakresie kształcenia językowego.
12. Potrafię wykorzystać narzędzia samooceny do samodzielnej pracy nad językiem.
13. W trakcie komunikacji ustnej/pisemnej w języku angielskim potrafię stosować omówienie lub synonim, gdy nie znam lub nie pamiętam jakiegoś słowa.
14. Po otrzymaniu informacji zwrotnej staram się zastosować uzyskane wskazówki, aby poprawić zadanie.

Tak/zawsze – 2 pkt, częściowo/czasami – 1 pkt, nie/nigdy – 0 pkt

**Komentarz metodyczny:** Powyższy arkusz służy ocenie postępów ucznia w zakresie kształtowania kompetencji społecznych, osobistych i uczenia się. W celu oszacowania swojego postępu uczeń powinien przeprowadzić ewaluację na początku nauki języka angielskiego w obecnej szkole oraz na koniec nauki. Stosując powyższą punktację oraz zliczając punkty zdobyte przy każdym zdaniu, uczeń jest w stanie ocenić, czy nastąpił postęp w rozwoju kompetencji (↑), czy regres (↓), lub czy poziom kompetencji na końcu nauki w szkole jest taki sam, jak na początku nauki (↔).

## ROZDZIAŁ V

### Przykłady dobrych praktyk planowania ewaluacji kompetencji kluczowych i uniwersalnych dostosowane do specyfiki przedmiotu i etapu edukacyjnego

Rozwijanie kompetencji kluczowych i uniwersalnych może być z powodzeniem realizowane podczas pracy z uczniami **metodą projektu**. Metoda projektowa jest pojęciem obszernym obejmującym projekty mogące być w całości realizowane podczas lekcji języka obcego, jak również takie, które wykraczają poza działania lekcyjne (Sobańska-Jędrzych i in. 2013). Atutami tej metody są: rozwijanie kompetencji społecznych (praca w grupie), komunikacja w języku obcym oraz integracja uczniów. Prace projektowe pomagają w kształtowaniu samodzielności i odpowiedzialności uczniów za wypracowany rezultat, poza tym uczą umiejętności planowania, organizowania własnej pracy, dokonywania samooceny. Podnoszą pewność siebie ucznia, wzmacniają poczucie wartości, a te cechy przekładają się na wzrost motywacji do dalszej nauki. Rolą nauczyciela w trakcie pracy metodą projektu jest merytoryczne wspieranie uczniów oraz przygotowanie scenariusza projektu, który w końcowej fazie będzie poddany wspólnej ocenie (Niemiec-Knaś 2011).

Możliwość ewaluacji kompetencji kluczowych i uniwersalnych ucznia zostanie zaprezentowana na przykładzie poniższych projektów:

- *Życie Królowej Elżbiety II*;
- *Jak zaprezentować swoje mocne strony, czyli przygotowanie do rozmowy o pracę czas zacząć w oparciu o scenariusz lekcji języka angielskiego dla III etapu edukacyjnego autorstwa Eweliny Iwan (2019)*;
- *What about Oxford?*.

W poniższych tabelach zaprezentowano możliwy przebieg wybranych projektów oraz sposoby ewaluacji kompetencji kluczowych i uniwersalnych.

Uwaga! Należy zwrócić uwagę na to, aby uczniowie dobrali się w grupy metodą losową. W czasie pracy nauczyciel nie pozostawia grup samym sobie, lecz nieustannie kontroluje ich działania, reaguje, gdy praca idzie w niewłaściwym kierunku. Nauczyciel pamięta również o jak najdokładniejszej instrukcji, aby zyskać pewność, że praca uczniów będzie przebiegała sprawnie.

#### Projekt 1

**Temat projektu:** Życie Królowej Elżbiety II

**Zadanie:** Przygotujcie ciekawostki na temat życia Królowej Elżbiety II.

**Treści nauczania – wymagania szczegółowe:**

I. Uczeń posługuje się dość bogatym zasobem środków językowych (...) umożliwiającym realizację pozostałych wymagań ogólnych w zakresie następujących tematów:

9. „Kultura”;

13. „Państwo i społeczeństwo”.

- III. Uczeń rozumie wypowiedzi pisemne o umiarkowanym stopniu złożoności:
3. znajduje w tekście określone informacje;
  7. wyciąga wnioski wynikające z informacji zawartych w tekście.
- V. Uczeń tworzy proste, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne (...):
3. przedstawia fakty z przeszłości i teraźniejszości;
  12. stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze.
- VIII. Uczeń przetwarza tekst ustnie lub pisemnie:
1. przekazuje w języku obcym informacje zawarte w materiałach wizualnych.
- IX. Uczeń posiada:
1. podstawową wiedzę o krajach, społeczeństwach i kulturach społeczności, które posługują się danym językiem obcym (...);
  2. świadomość związku między kulturą własną i obcą oraz wrażliwość międzykulturową.
- X. Uczeń dokonuje samooceny i wykorzystuje techniki samodzielnej pracy nad językiem.
- XI. Uczeń współdziała w grupie.
- XII. Uczeń korzysta ze źródeł informacji w języku obcym.
- XIII. Uczeń stosuje strategie komunikacyjne.

### Faza

1. Instrukcje nauczyciela oraz lektura filmu wprowadzająca w temat projektu

**Działania nauczyciela:** Podaje cele projektu, instrukcje pracy. Pyta uczniów, co wiedzą na temat królowej Elżbiety II. Następnie uczniowie oglądają film dotyczący wczesnych lat życia królowej oraz jej drogi do tronu:

- Queen Elizabeth II, [youtube.com](https://www.youtube.com/watch?v=3:46) (3:46; dostęp: 9.09.2022);
- Queen Elizabeth II's Journey to The Throne, [youtube.com](https://www.youtube.com/watch?v=6:19) (6:19; dostęp: 9.09.2022).

**Działania uczniów:** Uczniowie po zakończonym filmie podają te ciekawostki z życia królowej, które szczególnie zapadły im w pamięć.

2. Podział na grupy

**Działania nauczyciela:** Pomaga uczniom dobrać się w cztero-, pięcioosobowe grupy projektowe.

3. Przygotowanie harmonogramu pracy / podział zadań

**Działania nauczyciela:** Wyjaśnia uczniom, na czym będzie polegało ich zadanie. Ustala termin.

**Działania uczniów:** 1. W grupach cztero-, pięcioosobowych przygotujcie ciekawostki z życia królowej brytyjskiej. Możecie przygotować prezentację w programie PowerPoint, Prezi, LibreOffice Impress, OpenOffice Impress, Prezentacje Google bądź plakat, pracę graficzną. 2. Wybierzcie lidera/liderkę grupy. Podzielcie się zadaniami. Jaką

formę przyjmie Wasz projekt? Kto będzie odpowiedzialny za dobór treści? Kto będzie odpowiedzialny za stronę graficzną projektu?

#### 4. Dobór materiałów i poszukiwanie źródeł informacji

**Działania nauczyciela:** Podaje linki, spośród których po wstępnym zapoznaniu się uczniowie wybierają te, które będą dla nich przydatne, bądź też samodzielnie szukają materiałów, z których będą chcieli skorzystać.

**Działania uczniów:** Przykładowe linki:

- *Queen Elizabeth II. Biography*, [biography.com](https://www.biography.com) (dostęp: 9.09.2022);
- *Her Majesty The Queen*, [royal.uk](https://www.royal.uk) (dostęp: 9.09.2022);
- Pruitt S., 2022, *Queen Elizabeth II: 15 Key Moments in Her Reign*, [history.com](https://www.history.com) (dostęp: 9.09.2022);
- *Why Queen Elizabeth II Is a Total Boss*, [youtube.com](https://www.youtube.com) (dostęp: 9.09.2022);
- *Queen Elizabeth II: 8 Amazing Things You Didn't Know*, [youtube.com](https://www.youtube.com) (dostęp: 9.09.2022).

#### 5. Realizacja projektu

**Działania nauczyciela:** Pełni rolę wspierającą/doradczą, odpowiada na pytania, obserwuje pracę poszczególnych grup, jak również indywidualnych uczniów.

**Działania uczniów:** 1. Sprawdźcie podane przez nauczyciela linki. Dokonajcie analizy. 2. Opracujcie spójną prezentację / plakat / pracę graficzną i przygotujcie się do zaprezentowania jej na lekcji. Dokładnie zapoznajcie się z materiałem prezentacji, dokonajcie podziału ról.

#### 6. Prezentacja wyników projektu

**Działania nauczyciela:** Dbą o przyjazną atmosferę w klasie w trakcie prezentowania rezultatów projektu.

**Działania uczniów:** Dokonajcie prezentacji swojego projektu z podziałem na części/role. Odpowiedzcie na ewentualne pytania nauczyciela/rówieśników.

#### 7. Ewaluacja projektu

**Działania nauczyciela:** Dokonuje oceny pracy grupy jako całości, ale też zwraca uwagę na zadania i ich realizację przez poszczególnych uczniów. Koryguje uchybienia. Jasno formułuje kryteria ewaluacji.

**Działania uczniów:** Załącznik – karta ewaluacji kompetencji kluczowych i uniwersalnych ucznia.

#### 8. Podsumowanie pracy projektowej

**Działania nauczyciela:** Zachęca do refleksji.

**Działania uczniów:** Rozmowa w klasie na temat kompetencji kluczowych i uniwersalnych, które były rozwijane podczas realizacji projektu – na podstawie wskaźników z karty ewaluacji kompetencji. Rozmowa na temat trudności, obszarów do poprawy.

## Karta ewaluacji kompetencji kluczowych i uniwersalnych

### Skala:

- Umiem już / potrafię to zrobić całkiem dobrze.
  - Już dużo potrafię, ale jeszcze nie mam pewności, jak to zrobić – muszę się więcej nauczyć/poćwiczyć.
  - Już sporo potrafię, ale muszę się dowiedzieć, jak to zrobić/wykonać.
  - Nie wiem, jak to zrobić, muszę się nauczyć.
1. Rozumienie i przetwarzanie informacji: Potrafię korzystać z różnych źródeł informacji w języku angielskim, wyszukiwać informacje w języku angielskim, dokonać selekcji informacji.
  2. Tworzenie informacji: Potrafię samodzielnie formułować zrozumiałe wypowiedzi ustne i pisemne. Moja prezentacja zawiera wyczerpujące informacje.
  3. Współpraca w grupie: Potrafię skutecznie współpracować w grupie, dzielić się zadaniami, informacjami, pomagać innym. Interwencja nauczyciela była zbyteczna.
  4. Reagowanie w języku obcym: Potrafię bez problemu odpowiedzieć na pytania zadane mi po przedstawieniu prezentacji.
  5. Język pracy projektowej: W sposób komunikatywny potrafię zaprezentować informację w języku obcym.
  6. Prezentacja: Potrafię zaprezentować rezultat swojej pracy, zwracam się do słuchacza, mówię wyraźnie, z pewnością siebie.
  7. Zarządzanie czasem: Potrafię skutecznie zarządzać swoim czasem, wraz z grupą udało nam się na czas wykonać zadanie projektowe.
  8. Kreatywność: Jako grupa samodzielnie wpadliśmy na oryginalny pomysł na wykonanie naszego zadania projektowego.

**Komentarz metodyczny:** Zaprezentowana karta ewaluacji kompetencji kluczowych i uniwersalnych powinna być zastosowana po zakończonym i ocenionym projekcie i wypełniona indywidualnie przez każdego ucznia. Samoocena dokonana przy pomocy powyższego arkusza uświadomi uczniom poziom rozwoju ich kompetencji kluczowych, dając wskazówki, nad którymi kompetencjami powinni jeszcze popracować.

### Projekt 2

**Temat projektu:** Jak zaprezentować swoje mocne strony, czyli przygotowanie do rozmowy o pracę czas zacząć

**Zadanie:** Przygotowanie do rozmowy o pracę

#### Treści nauczania – wymagania szczegółowe:

- I. Uczeń posługuje się dość bogatym zasobem środków językowych (...) umożliwiającym realizację pozostałych wymagań ogólnych w zakresie tematu „Praca”.
- II. Uczeń rozumie wypowiedzi ustne o umiarkowanym stopniu złożoności (...):
  1. reaguje na polecenia;
  2. określa główną myśl wypowiedzi lub fragmentu wypowiedzi;

3. określa intencje nadawcy/autora wypowiedzi;
  7. wyciąga wnioski wynikające z informacji zawartych w wypowiedzi.
- IV. Uczeń tworzy proste, spójne i logiczne, w miarę płynne wypowiedzi ustne:
2. opowiada o czynnościach, doświadczeniach i wydarzeniach z przeszłości i teraźniejszości;
  6. wyraża i uzasadnia swoje opinie i poglądy;
- II. stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji.
- X. Uczeń dokonuje samooceny (...).
- XI. Uczeń współdziała w grupie (np. w lekcyjnych i pozalekcyjnych językowych pracach projektowych).
- XIII. Uczeń stosuje strategie komunikacyjne (...) i strategie kompensacyjne.

### Faza

1. Instrukcje nauczyciela oraz lektura krótkiego filmu wprowadzająca uczniów w temat projektu

**Działania nauczyciela:** Przedstawia cele projektu. Zadaje uczniom pytanie: „*What is the toughest job in the world?*” (burza mózgów). Po odpowiedzi na pytania uczniowie oglądają krótki film: [youtube.com](https://www.youtube.com/watch?v=9.09.2022) (4 min; dostęp: 9.09.2022).

**Działania uczniów:** Uczniowie odpowiadają na pytanie zadane przez nauczyciela:

1. *What is the position the candidates are applying for?*
2. *Taking the job under the consideration:*
  - How many hours a day do you have to work?*
  - Are there any breaks?*
  - What skills are needed?*
3. *What degrees do you need to do this job?*
4. *How much is the salary?*

2. Burza mózgów

**Działania nauczyciela:** Rozpoczyna dyskusję, jakie pytania warto zadać w trakcie rozmowy o pracę. O co zwykle pyta pracodawca, a o co kandydat aplikujący na dane stanowisko? W razie potrzeby nauczyciel podaje i zapisuje potrzebne zwroty na tablicy.

**Działania uczniów:** Uczniowie zastanawiają się nad pytaniami, które jako osoba aplikująca chcieliby zadać w trakcie rozmowy o pracę.

3. Podział na grupy i praca w grupach

**Działania nauczyciela:** Pomaga uczniom dobrać się w grupy trzy-, czteroosobowe.

**Działania uczniów:** Każda z grup przygotowuje po pięć pytań, które mogą zostać zadane kandydatowi ubiegającemu się o pracę. Uczniowie zwracają uwagę na poprawność użytych zwrotów. Grupy kolejno przedstawiają swoje propozycje.

#### 4. Targi pracy

**Działania nauczyciela:** Prezentuje uczniom przykładową kartę z opisem ofert pracy, źródło: [jobs.theguardian.com](https://www.theguardian.com/jobs) (dostęp: 9.09.2022).

**Działania uczniów:** Uczniowie podchodzą do stołu z ogłoszeniami o pracę, przeglądają oferty i wybierają jedną dla siebie.

#### 5. Praca indywidualna

**Działania nauczyciela:** Monitoruje pracę uczniów, rozmawia z uczniami indywidualnie.

**Działania uczniów:** Uczniowie dokładnie zapoznają się z wybranym przez siebie ogłoszeniem i indywidualnie zastanawiają się, jakie doświadczenie i kwalifikacje są od nich oczekiwane.

#### 6. Indywidualna prezentacja

**Działania nauczyciela:** Dbą o przyjazną atmosferę w klasie w trakcie prezentowania rezultatów projektu.

**Działania uczniów:** Uczniowie przedstawiają ofertę pracy, o którą chcieliby się ubiegać. Prezentują swoje doświadczenia oraz kwalifikacje. Omawiają cechy charakteru niezbędne do podjęcia pracy na wybranym przez nich stanowisku.

#### 7. Ewaluacja projektu

**Działania nauczyciela:** Dokonuje oceny pracy indywidualnej ucznia. Koryguje uchybienia. Jasno formułuje kryteria ewaluacji.

**Działania uczniów:** Załącznik – tarcza strzelnicza (opis).

#### 8. Podsumowanie pracy projektowej

**Działania nauczyciela:** Zachęca uczniów do refleksji.

**Działania uczniów:** Rozmowa w klasie na temat kompetencji kluczowych i uniwersalnych, które były rozwijane podczas realizacji projektu. Rozmowa na temat trudności, obszarów do poprawy.

Zgodnie z zaleceniami autorki scenariusza **można zastosować technikę odwróconej klasy** (*flipped classroom*), wówczas punkt 1 projektu może być zrealizowany przez uczniów w domu. Jeśli nauczyciel dysponuje dostępem do sali lekcyjnej wyposażonej w projektor multimedialny i dostęp do internetu, całość projektu można zrealizować na zajęciach lekcyjnych w szkole.

Aby zbadać efektywność stosowania metody projektu edukacyjnego jako efektywnego sposobu kształtowania umiejętności pracy zespołowej oraz kompetencji osobistych, można wykorzystać narzędzie alternatywne, jakim jest **tarcza strzelnicza** (Szajerska, Śnieg 2021). W tym celu nauczyciel rysuje tarczę strzelniczą i opisuje jej poszczególne kręgi skalą. Nauczyciel dzieli tarczę na kilka części, w każdą z nich wpisuje stwierdzenie lub pytanie. Uczniowie udzielają odpowiedzi, stawiając punkt w odpowiednim miejscu na skali. Stwierdzenia do umieszczenia na tarczy strzelniczej po realizacji powyższego projektu:

- W trakcie realizacji projektów zdobywam nową wiedzę i/lub nabywam nowych umiejętności.



- W trakcie realizacji zadań dzielę się z innymi uczniami moimi pomysłami.
- Po zakończeniu realizacji projektu mam możliwość dokonania oceny rezultatów w formie samooceny.
- Po zakończeniu realizacji zadań mam możliwość udzielenia informacji zwrotnej koleżankom i kolegom, z którymi współpracowałam/współpracowałem w projekcie.

**Komentarz metodyczny:** Wykorzystanie tarczy strzelniczej jest szybkim sposobem przeprowadzenia ewaluacji po danej lekcji. W tym celu nauczyciel może wcześniej przygotować wydruki tarcz do umieszczenia w widocznym miejscu w sali lekcyjnej (przykładowo na drzwiach). Warto zachęcać uczniów do komentowania i uzasadnienia swoich odpowiedzi na temat ilości przyznanych punktów.

### Projekt 3

**Temat projektu:** *What about Oxford?*

**Zadanie:** Przygotuj prezentację multimedialną o najpopularniejszych uniwersytetach w Wielkiej Brytanii. Opracuj również wymagania dla kandydatów obcojęzycznych rekrutujących się na uczelnię.

#### Treści nauczania – wymagania szczegółowe:

- I. Uczeń posługuje się dość bogatym zasobem środków językowych (...) umożliwiającym realizację pozostałych wymagań ogólnych w zakresie następujących tematów:
  13. Państwo i społeczeństwo.
- III. Uczeń rozumie wypowiedzi pisemne o umiarkowanym stopniu złożoności:
  3. znajduje w tekście określone informacje;
  7. wyciąga wnioski wynikające z informacji zawartych w tekście.
- V. Uczeń tworzy proste, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne (...):
  3. przedstawia fakty z przeszłości i teraźniejszości;
  12. stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze.
- VIII. Uczeń przetwarza tekst ustnie lub pisemnie:
  1. przekazuje w języku obcym informacje zawarte w materiałach wizualnych.
- IX. Uczeń posiada:
  1. podstawową wiedzę o krajach, społeczeństwach i kulturach społeczności, które posługują się danym językiem obcym (...);
  2. świadomość związku między kulturą własną i obcą oraz wrażliwość międzykulturową.
- X. Uczeń dokonuje samooceny i wykorzystuje techniki samodzielnej pracy nad językiem.
- XI. Uczeń współdziała w grupie.
- XII. Uczeń korzysta ze źródeł informacji w języku obcym.
- XIII. Uczeń stosuje strategie komunikacyjne.



## Faza

### 1. Podział na grupy

**Działania nauczyciela:** Pomaga uczniom w dobraniu się w grupy trzy-, czteroosobowe.

### 2. Przygotowanie harmonogramu pracy / podział zadań

**Działania nauczyciela:** Wyjaśnia uczniom, na czym będzie polegało ich zadanie. Ustala termin prezentacji pracy.

**Działania uczniów:** 1) W grupach trzy-, czteroosobowych przygotujcie prezentację multimedialną na temat uczelni brytyjskich. Wybierzcie tylko jedną uczelnię. 2) Podzielcie się zadaniami. Zastanówcie się, kto powinien być odpowiedzialny za jaką część zadania. Jakiego programu użyjecie do stworzenia prezentacji? Kto będzie odpowiedzialny za stronę graficzną projektu?

### 3. Dobór materiałów i poszukiwanie źródeł informacji

**Działania nauczyciela:** Podaje linki, spośród których, po wstępnym zapoznaniu się, uczniowie wybierają te, które będą dla nich przydatne.

**Działania uczniów:** Przykładowe linki:

- *Best universities in the UK 2022 – University Rankings – timeshighereducation.com* (dostęp: 9.09.2022);
- *About the University of Oxford – ox.ac.uk* (dostęp: 9.09.2022);
- *Cambridge launches – cam.ac.uk* (dostęp: 9.09.2022);
- *List of universities in the UK – en.wikipedia.org* (dostęp: 9.09.2022).

### 4. Realizacja projektu

**Działania nauczyciela:** Pełni rolę wspierającą/doradczą, odpowiada na pytania, pomaga uczniom w doborze materiałów. Obserwuje pracę poszczególnych grup, jak również indywidualnych uczniów.

**Działania uczniów:** 1) Sprawdźcie podane linki. Dokonajcie analizy. Wybierzcie nie więcej niż jeden uniwersytet. Poza opisem uniwersytetu przedstawcie kierunki kształcenia, bazę noclegową, przygotujcie wymagania dla kandydata na uczelnię. 2) Opracujcie spójny projekt graficzny. Dokładnie zapoznajcie się z gotowym materiałem projektowym, dokonajcie podziału ról.

### 5. Prezentacja wyników projektu

**Działania nauczyciela:** Dbą o przyjazną atmosferę w klasie w trakcie prezentowania rezultatów projektu.

**Działania uczniów:** Dokonajcie prezentacji swojego projektu i odpowiedzcie na pytania nauczyciela oraz rówieśników.

### 6. Ewaluacja projektu

**Działania nauczyciela:** Dokonuje oceny pracy grupy jako całości i korekty uchybień. Jasno formułuje kryteria ewaluacji.

**Działania uczniów:** Załącznik

## 7. Podsumowanie pracy projektowej

**Działania nauczyciela:** Zachęca do refleksji.

**Działania uczniów:** Rozmowa w klasie na temat kompetencji kluczowych i uniwersalnych, które były rozwijane podczas realizacji projektu. Rozmowa na temat trudności, obszarów do poprawy.

W celu ewaluacji kompetencji w zakresie przedsiębiorczości oraz rozumienia i tworzenia informacji nauczyciel może zastosować narzędzie ewaluacji indywidualnej w postaci **listu do siebie bądź listu do kolegi/koleżanki**. Ten rodzaj bardzo osobistego narzędzia potrafi uświadomić uczniom ich postęp w rozwijaniu kompetencji kluczowych oraz dostarczyć nauczycielowi informacji jakościowych na ten temat (Szajerska, Śnieg 2021). Przykładowy list może mieć formę niedokończonych zdań sformułowanych przez nauczyciela:

„Drogi Marku,

Dzisiaj na lekcji języka angielskiego realizowaliśmy projekt ... Najbardziej podobało mi się ... Korzystałem z następujących źródeł informacji: ... Nauczyłem się ... Zaciekawiko mnie ... Potrafiłem ... Nie poradziłem sobie z ... Następnym razem ...”

Nauczyciel może również podać uczniom słowa klucze, do których uczeń miałby nawiązać, pisząc list, przykładowo: myślenie strategiczne, wykorzystanie odpowiednich pomocy, praca zespołowa, podejmowanie decyzji, zdobyte umiejętności.

**Komentarz metodyczny:** Warto wspólnie z uczniami wybrać formę narzędzia (list, pocztówka, sms, e-mail). Po napisaniu listów uczniowie wrzucają je do klasowej skrzynki. Nauczyciel powinien przeanalizować uzyskane odpowiedzi i w razie potrzeby dokonać modyfikacji metod nauczania, jeśli odpowiedzi będą wskazywały na brak rozwoju kompetencji kluczowych.

## ROZDZIAŁ VI

### Arkusze ewaluacji kompetencji kluczowych i uniwersalnych (nauczyciel, uczeń)

Opracowane w niniejszym rozdziale arkusze ewaluacji kompetencji kluczowych mają na celu oszacowanie przez ucznia i nauczyciela stopnia wykształcenia wybranych kompetencji oraz ocenę, czy są one na podobnym poziomie. Rozwijanie kompetencji kluczowych i uniwersalnych powinno być priorytetem szkoły, gdyż dzięki nabytym umiejętnościom uczniowie będą w stanie osiągnąć sukces edukacyjny oraz podnosić poziom swoich kompetencji przez całe życie. Zgodnie z zapisami Zalecenia Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. umiejętność uczenia się jest definiowana jako zdolność wytrwałego uczenia, świadomość własnego procesu uczenia się, zdolność pokonywania przeszkód. Motywacja i wiara we własne możliwości są kluczowymi czynnikami w rozwinięciu tej kompetencji u ucznia.

#### 6.1. Arkusz ewaluacji kompetencji kluczowych i uniwersalnych dla nauczyciela oraz arkusz ewaluacji kompetencji kluczowych i uniwersalnych dla ucznia

W tej części publikacji zostanie przeanalizowany rozwój kompetencji kluczowych i uniwersalnych na przykładzie tworzenia przez uczniów wypowiedzi ustnej. Na tym etapie edukacji uczeń klasy pierwszej liceum ogólnokształcącego i technikum, zgodnie z podstawą programową, powinien tworzyć proste, spójne, logiczne i w miarę płynne wypowiedzi ustne. Zaproponowane narzędzie ma na celu ocenę rozwijania kompetencji kluczowych na lekcjach języka angielskiego poprzez analizę ilościową (np. zliczając i sumując kolejne wystąpienia poszczególnych punktów od 1 do 5). Dodatkowo zaproponowany arkusz ewaluacji może służyć nauczycielowi do refleksji, czy kompetencje kluczowe jego uczniów są odpowiednio i regularnie rozwijane.

#### Arkusz ewaluacji kompetencji kluczowych dla nauczyciela

Skala:

- 5 pkt – to całkowicie dotyczy moich uczniów;
- 4 pkt – to dotyczy moich uczniów;
- 3 pkt – to częściowo dotyczy moich uczniów;
- 2 pkt – to w niewielkim stopniu dotyczy moich uczniów;
- 1 pkt – to nie dotyczy moich uczniów.

#### Wskaźniki

I. Kompetencje w zakresie wielojęzyczności:

1. Uczniowie potrafią nawiązywać, podtrzymywać i odpowiednio kończyć rozmowę.
2. Uczniowie potrafią stosować strategie kompensacyjne w trakcie wypowiedzi ustnej.
3. Uczniowie potrafią rozróżnić formalny i nieformalny styl wypowiedzi i posługiwać się nim adekwatnie do sytuacji.

## II. Kompetencje cyfrowe oraz w zakresie uczenia się:

Uczniowie potrafią korzystać z różnych źródeł informacji (słownik, internet, podręcznik), gdy nie znają słowa bądź struktury gramatycznej.

## III. Kompetencje w zakresie rozumienia i tworzenia informacji:

1. Uczniowie tworzą proste, spójne, logiczne i w miarę płynne wypowiedzi ustne.

2. Uczniowie potrafią wyrażać i uzasadniać swoje opinie i poglądy / przedstawiać wady i zalety różnych rozwiązań.

## IV. Kompetencje osobiste, społeczne i w zakresie uczenia się:

1. Uczniowie proszą nauczyciela lub innego ucznia o pomoc, gdy czegoś nie rozumieją.

2. Uczniowie potrafią korzystać ze wskazówek rówieśników, nauczyciela i analizować oraz poprawić popełnione błędy.

3. Uczniowie potrafią wyrażać i opisywać swoje uczucia i emocje.

## V. Kompetencje obywatelskie:

Uczniowie potrafią ustosunkować się do opinii i poglądu innych osób.

## VI. Kreatywność:

Uczniowie w sposób kreatywny realizują zadanie. Nie mają problemu z wymyśleniem treści wypowiedzi ustnej.

## VII. Umiejętność pracy zespołowej:

Uczniowie współpracują w grupie i potrafią dzielić się zadaniami, będąc odpowiedzialnymi za rezultat wspólnego zadania.

## VIII. Kompetencje matematyczne:

Uczniowie potrafią korzystać ze wzorów wypowiedzi ustnych, banków słów i wyrażeń, przetwarzać je i tworzyć analogiczne wypowiedzi ustne.

## IX. Kompetencje w zakresie przedsiębiorczości:

1. Uczniowie znają swoje słabe i mocne strony i potrafią realnie ocenić poziom realizacji zadania.

2. Uczniowie potrafią przedstawić sposób postępowania (np. udzielać wskazówek, instrukcji i określać zasady).

## **Arkusz ewaluacji kompetencji kluczowych dla ucznia**

Zaprezentowany poniżej arkusz ewaluacji dla ucznia jest odwrotnością arkusza dla nauczyciela. Dzięki porównaniu wyników z obu arkuszy nauczyciel jest w stanie oszacować (przeliczając punkty), czy rozwój poszczególnych kompetencji kluczowych jest na podobnym poziomie zarówno w jego arkuszu, jak i w arkuszu indywidualnym ucznia.

Skala:

- 5 pkt – to całkowicie mnie dotyczy;
- 4 pkt – to mnie dotyczy;

- 3 pkt – to częściowo mnie dotyczy;
- 2 pkt – to mnie dotyczy w niewielkim stopniu;
- 1 pkt – to mnie nie dotyczy.

### Wskaźniki

#### A. Kompetencje w zakresie wielojęzyczności:

1. Potrafię nawiązywać, podtrzymywać i odpowiednio kończyć rozmowę.
2. Potrafię stosować strategie kompensacyjne w trakcie wypowiedzi ustnej (np. zastąpić słowo synonimem lub zastosować parafrazę).
3. Potrafię rozróżnić formalny i nieformalny styl wypowiedzi i posługiwać się nim adekwatnie do sytuacji.

#### B. Kompetencje cyfrowe oraz w zakresie uczenia się:

1. Potrafię korzystać z różnych źródeł informacji (słownik, internet, podręcznik), gdy nie znam słowa bądź struktury gramatycznej.

#### C. Kompetencje w zakresie rozumienia i tworzenia informacji:

1. Potrafię utworzyć proste, spójne, logiczne i w miarę płynne wypowiedzi ustne.
2. Potrafię wyrażać i uzasadniać swoje opinie i poglądy / przedstawiać wady i zalety różnych rozwiązań.

#### D. Kompetencje osobiste, społeczne i w zakresie uczenia się:

1. Potrafię prosić nauczyciela lub kolegę z klasy o pomoc, gdy czegoś nie rozumiem.
2. Potrafię korzystać ze wskazówek rówieśników, nauczyciela i analizować oraz poprawić popełnione przeze mnie błędy.
3. Potrafię wyrażać i opisywać swoje uczucia i emocje.

#### E. Kompetencje obywatelskie:

1. Potrafię ustosunkować się do opinii i poglądu innych osób.
2. Kreatywność:
3. Potrafię w sposób kreatywny realizować powierzone mi zadanie. Nie mam problemu z wymyśleniem treści wypowiedzi ustnej.
4. Umiejętność pracy zespołowej:
5. Potrafię współpracować w grupie i dzielić się zadaniami, będąc odpowiedzialny(-a) za rezultat wspólnego zadania.

#### F. Kompetencje matematyczne:

Potrafię korzystać ze wzorów wypowiedzi ustnych, banków słów i wyrażań, przetwarzać je i tworzyć analogiczne wypowiedzi ustne.

#### G. Kompetencje w zakresie przedsiębiorczości:

1. Znam swoje słabe i mocne strony i potrafię realnie ocenić poziom realizacji zadania.
2. Potrafię przedstawić sposób postępowania (np. udzielać wskazówek, instrukcji i określać zasady).

## Ewaluacja kompetencji kluczowych dla ucznia w postaci „róży wiatrów”

Alternatywnym sposobem ewaluacji jest zastosowanie „róży wiatrów”. Na osiach (których może być więcej lub mniej) nauczyciel umieszcza nazwę elementów podlegających analizie (np. współpraca w grupie, umiejętność negocjowania, umiejętne korzystanie ze źródeł informacji, kreatywność, itd.). Tak przygotowany arkusz należy rozdać uczniom i poprosić o zaznaczenie (na każdej z osi) punktu odpowiadającego ocenie danej kompetencji. Następnie uczniowie łączą punkty na sąsiednich osiach, uzyskując „różę wiatrów”. Liczba 5 oznacza wysoki stopień rozwoju kompetencji, a liczba 0 brak rozwoju kompetencji kluczowej.

**Komentarz metodyczny:** Zaprezentowane powyżej arkusze ewaluacji dla ucznia i dla nauczyciela oraz/lub ewaluacja w postaci „róży wiatrów” dla ucznia dostarczą obu stronom informacji o poziomie rozwoju kompetencji kluczowych na lekcji języka angielskiego. Dzięki analizie wyników nauczyciel zyska wiedzę o efektywności stosowanych działań, metod i technik nauczania w zakresie kształcenia kompetencji u uczniów. Uczeń uzyska natomiast informację, w jakim stopniu rozwinął swoje kompetencje – tym samym uzyskany wynik pozwoli mu na sprecyzowanie celów, które w przyszłości przybliżą go do osiągnięcia jeszcze lepszego rezultatu.

## 6.2. Przeprowadzenie analizy SWOT w oparciu o wyniki ewaluacji kompetencji kluczowej

Aby zastosować strategię zmian, jak również poznać słabe i mocne strony uczniów, warto sięgnąć po analizę SWOT. Skrót SWOT pochodzi z języka angielskiego S (*Strengths*) – mocne strony, W (*Weaknesses*) – słabe strony, O (*Opportunities*) – szanse, T (*Threats*) – zagrożenia. Model ten pozwala na zdiagnozowanie, czy i w jakim stopniu proponowane uczniom zadania przyczyniły się do rozwinięcia kompetencji kluczowych (Galant 2012). W tym celu należy wziąć pod uwagę dwie perspektywy – **wewnętrzną** (mocne i słabe strony klasy) i **zewnętrzną** (szanse i zagrożenia – czynniki i możliwości zewnętrzne, które wpływają na mocne i słabe strony).

### Mocne strony (czynniki wewnętrzne – pozytywne):

- Prawie wszyscy uczniowie rozumieją sens i cel nauki języka angielskiego.
- Większość uczniów ma wypracowane własne strategie uczenia się.
- Większość uczniów wie, z jakich źródeł informacji należy korzystać w trakcie nauki języka angielskiego.

### Słabe strony (czynniki wewnętrzne – negatywne):

- Niewielu uczniów czuje się odpowiedzialnych za własną naukę.
- Niewielu uczniów szuka pomocy i wsparcia, gdy czegoś nie potrafią / nie rozumieją.
- Niewielu uczniów dzieli się własną wiedzą z innymi uczniami.

### Szanse (czynniki zewnętrzne – pozytywne):

- Na lekcji języka angielskiego realizuje się wiele projektów edukacyjnych i pracuje się z wykorzystaniem podejścia CLIL.
- Uczniowie chętnie angażują się w projekty edukacyjne.

**Zagrożenia (czynniki zewnętrzne – negatywne):**

- Brak zajęć dodatkowych dla uczniów zdolnych oraz zajęć wyrównujących braki.
- Mało atrakcyjne lekcje, które nie przekładają się na zaangażowanie uczniów.

Na podstawie powyższej analizy nauczyciel może sformułować następujące wnioski do dalszej pracy:

- W celu podniesienia motywacji uczniów oraz ich zaangażowania w naukę języka angielskiego zaleca się realizację ciekawych projektów edukacyjnych oraz lekcji z wykorzystaniem podejścia CLIL.
- Należy częściej stosować na lekcji model oceniania kształtującego, którego celem jest wzrost u uczniów poczucia odpowiedzialności za własny proces kształcenia.
- Należy wprowadzić system samopomocy uczniowskiej w obrębie danej klasy, którego celem będzie dzielenie się wiedzą i pomoc słabszym uczniom w nauce.
- Zaleca się wskazanie uczniom możliwości zwrócenia się do nauczyciela i poproszenia o pomoc/wsparcie, gdy nie radzą sobie z zadaniem.

## BIBLIOGRAFIA

- Czetwertyńska G., 2005, *Konstruktywizm a ocenianie kształtujące. Jak to się dzieje, że wiemy to, co wiemy i co to ma wspólnego z poglądami na ocenianie?*, „Języki Obce w Szkole”, nr 6.
- Czura A., 2012, *Ocena koleżeńska w klasie językowej w gimnazjum – czy warto?*, „Języki Obce w Szkole”, nr 4.
- Europejski System Opisu Kształcenia Językowego – ESOKJ: Rada Europy, 2003, *Europejski system opisu kształcenia językowego: uczenie się, nauczanie, ocenianie*, Warszawa: CODN.
- Galant A., 2012, *Ewaluacja programu nauczania*, [w:] Kosyra-Cieślak T., *Programy nauczania w rzeczywistości szkolnej. Tworzenie – wybór – ewaluacja*, Warszawa: ORE.
- Harmer J., 2003, *The Practice of English Language Teaching*, Harlow: Longman.
- Henning G., 1987, *A Guide to Language Testing*, Cambridge, Mass: Newbury House.
- Hunziker D., 2018, *Kompetencje bez tajemnic. Rozwijanie kompetencji to nie czary*, Słupsk/Warszawa: Dobra Literatura.
- Iwan E., 2019, *Kompetentni w relacjach – skuteczni w języku*, Warszawa: ORE.
- Informator o egzaminie maturalnym z języka angielskiego od roku szkolnego 2022/2023* (dostęp: 9.09.2022), Centralna Komisja Edukacyjna, Warszawa: Omega, dostęp 27.06.2022.
- Komorowska H., 2002, *Sprawdzanie umiejętności w nauce języka obcego. Kontrola – Ocena – Testowanie*, Warszawa: Fraszka Edukacyjna.
- Komorowska H., 2009, *Skuteczna nauka języka obcego. Struktura i przebieg zajęć językowych*, Warszawa: CODN.
- Maziarska-Lesisz J., 2019, *Program nauczania języka angielskiego dla szkoły branżowej I stopnia*, Warszawa: ORE.
- Maziarska-Lesisz J., 2019, *Program nauczania języka angielskiego dla szkoły branżowej II stopnia*, Warszawa: ORE.
- Niemiec-Knaś M., 2011, *Metoda projektów w nauczaniu języków obcych*, Kraków: Oficyna Wydawnicza Impuls.
- Skrok B., *Uczeń dyslektyczny w czasie nauczania zdalnego – tryptyk kryzysowy*, [pase.pl](http://pase.pl) (dostęp 2.09.2021).
- Sobańska-Jędrych J., Karpeta-Peć B., Torenc M., 2013, *Rozwijanie zdolności językowych na lekcji języka obcego*, Warszawa: Wydawnictwo Ośrodka Rozwoju Edukacji.
- Szajerska A., Śnieg K., 2021, *Poradnik metodyczny do programu nauczania języka angielskiego dla liceum ogólnokształcącego i technikum (III.1.P oraz III.1.R)*, Warszawa: ORE.
- Szczepaniak W., 2013, *Wybrane zagadnienia z diagnozy edukacyjnej*, Konin: Wyższa Szkoła Pedagogiczno-Techniczna (dostęp 28.09.2021).
- Szpakowska M., (b.r.), *Diagnoza edukacyjna*, [pcdzn.edu.pl](http://pcdzn.edu.pl) (dostęp 24.09.2021)



Wilczyńska W., 1999, *Uczyć się czy być nauczonym? O autonomii w przyswajaniu języka obcego*, Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.

Zimmerman B.J., 2002, *Becoming a Self-Regulated Learner. An Overview*, „Theory into Practice” nr 41/2.

### **Akty prawne**

Zalecenie Rady Unii Europejskiej z dnia 22 maja 2018 r. w sprawie kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie, Dz. Urz. UE 2018, C189/1.

**Katarzyna Śnieg** – absolwentka filologii angielskiej Uniwersytetu Śląskiego oraz studiów podyplomowych Uniwersytetu Warszawskiego „Przygotowanie kadry do prowadzenia kształcenia ustawicznego na odległość”. Do roku 2011 wykładowczyni oraz promotorka prac licencjackich w Nauczycielskim Kolegium Języków Obcych w Wodzisławiu Śląskim w zakresie dydaktyki języka angielskiego. Trenerka oraz autorka e-learningowego kursu języka angielskiego dla Partnerstwa na Rzecz Rozwoju „Pomysł na sukces”. Nauczycielka dyplomowana z 27-letnim stażem, egzaminator maturalny, obecnie pracuje w Zespole Szkół Nr 2 im. Wojciecha Korfańtego w Jastrzębiu Zdroju na stanowisku nauczyciela języka angielskiego. W swojej pracy regularnie korzysta z nowoczesnych technologii wykorzystując elementy grywalizacji oraz metody przyjazne mózgowi.